Once poetas holandeses

Una campaña de fomento
a la lectura de la secretaría
de cultura, recreación y deporte
y el instituto distrital
de las artes – idartes

Este ejemplar de *Libro al Viento* es un
bien público. Después de leerlo permita
que circule entre los demás lectores.

Once poetas holandeses

Edición bilingüe

Selección y prólogo
Thomas Möhlmann

Traducciones de
Diego J. Puls,
Fernando García de la Banda
y Taller Brockway

Primera edición: Bogotá, abril de 2016

Este libro fue publicado con el apoyo
de la Fundación Neerlandesa de Letras
y la Embajada del Reino de los Países Bajos

Imágenes: *Freeimages* [es.freeimages.com/] y *ClipArt ETC* [etc.usf.edu/clipart/]

www.idartes.gov.co

ISBN 978-958-8898-59-9 (impreso)
ISBN 978-958-8898-60-5 (epub)

Edición: Antonio García Ángel
Diseño + diagramación: Óscar Pinto Siabatto
Producción eBook: eLibros Editorial

Contenido

Discurso dirigido al techo

Anne Vegter (1958)

12.15 uur tot 13.00 uur
De las 12.15 a las 13.00
All inclusive
Todo incluido
Onder een waarachtige hemel
Bajo un cielo verosímil
Showen en trippen
Exhibirse y flipar
In de winter buiten wonen
Vivir afuera en invierno
Iemand moest zich koning heten
Alguien tenía que llamarse rey
Zelf Maxima zijn
Ser tú misma Máxima

Menno Wigman (1966)

Stil maar, wacht maar
Calla, espera
Jeunesse dorée
Juventud dorada
Bijna dertig
Treinta casi
Misverstand
Malentendido
Nachtrust
Reposo nocturno
Lichaam, mijn lichaam
Cuerpo, mi cuerpo
Tot besluit
Para concluir

Sasja Janssen (1968)

Lege verzameling
Conjunto vacío
Verlaat
Abandono
Mannin
Hombruna
Wilde Vinex
Suburbana desatada
Ze laat achter een ijswit mannenhemd…

La poesía holandesa contemporánea: una selva lluviosa en el delta

Holanda está situada en un delta donde tres grandes ríos europeos desembocan en el mar. Del mismo modo que el agua europea fluye por el fértil paisaje holandés, la tradición literaria europea discurre por las igualmente fértiles letras holandesas. Por lo que atañe a la poesía, esto ha dado lugar a un moderno y variado paisaje, que, en palabras del destacado poeta local Tonnus Oosterhoff, se caracteriza por su «riqueza similar a la de la selva lluviosa». Los once poetas reunidos en la presente antología atestiguan, en su conjunto, esta riqueza y la extraordinaria diversidad que distingue a la poesía holandesa en su actual período de florecimiento. Para poder ofrecer al lector una impresión realmente contemporánea, hemos optado por incluir exclusivamente a poetas que en este momento están todavía con vida y siguen escribiendo, y de quienes aún cabe esperar nuevas publicaciones. Con ánimo de escapar al mismo tiempo de las modas y famas efímeras, cada uno de los poetas debía haber publicado al menos tres poemarios en lengua neerlandesa. En cuanto a las edades, en la antología que nos ocupa hay medio siglo de diferencia entre el poeta más veterano (Armando, 86 años) y la poetisa más novata (Ester Naomi Perquin, 36 años).

Visto que ninguna situación se plantea así como así, sin historia, y que un período de florecimiento va precedido siempre de un período de crecimiento, haremos un esbozo muy general de la historia de la poesía moderna holandesa, pasando revista a los poetas representados en esta antología, aunque por supuesto también a aquellos que ya no se encuentran entre nosotros o para quienes en la presente recopilación, lamentablemente, no había lugar.

La poesía holandesa comienza hacia el año 1100 y atraviesa un momento de esplendor en el siglo XVII, el llamado Siglo de Oro holandés, que no solo produjo pintores como Rembrandt, Vermeer y Hals, y pensadores como Descartes y Spinoza, sino también poetas como Hooft, Vondel, Bredero y Constantijn Huygens.

El punto de partida de la poesía moderna en Holanda se sitúa alrededor de 1880, con un grupo de poetas que se rebela contra la práctica literaria ligeramente adormecida del siglo XIX: la Generación de los ochenta. Willem Kloos, Herman Gorter y Albert Verwey son conocidos representantes –en Holanda–de esta corriente, que ponía lo estético por encima de lo ético, la expresión del sentir individual por encima de la formulación del interés moral general.

A continuación, en la primera parte del siglo XX la poesía evoluciona siguiendo más o menos un patrón general europeo, salvo que aquí el surrealismo –con algunas excepciones– al inicio no consigue realmente abrirse camino. Poetas como Paul van Ostaijen, en Flandes, y Martinus Nijhoff, en Holanda, constituyen el equivalente en lengua neerlandesa de una evolución modernista general en Europa.

Acto seguido, el primer quiebre real se produce después de la Segunda Guerra Mundial (1939-1945), cuando hace su entrada en las letras holandesas la llamada Generación de los cincuenta. En la Primera Guerra Mundial (1914-1918) Holanda se había mantenido neutral, pero la segunda abrirá heridas profundas y permanentes en la sociedad holandesa. Los cincuentistas consideraban que no solo la literatura, sino también el arte en su totalidad, e incluso la propia lengua, debían recalibrarse íntegramente –o mejor aún: reinventarse– tras las atrocidades de esta guerra, y querían utilizar para ello, entre otras cosas, los fragmentos del dadaísmo, el surrealismo, el absurdismo y el primitivismo. El poeta y pintor Lucebert está considerado el líder indiscutido de esta corriente experimental; otros nombres conocidos son Gerrit Kouwenaar, Remco Campert y el flamenco Hugo Claus.

En las décadas de 1960 y 1970 surgieron nuevos movimientos, orientados más bien a la lengua hablada y/o a la dura realidad no

metafórica. El poeta Armando es un ejemplo importante de este último movimiento. En los años sesenta su obra podía adscribirse al neorrealismo, si bien en sus poemas más recientes tampoco hay cabida para descripciones exuberantes o metáforas. La misma aversión a lo demasiado poético, aunque diluido con una buena dosis de humor y jazz, puede señalarse en la obra de Jules Deelder, que a partir del fin de la década de 1960 causó furor sobre todo asimismo como *performer*.

También Cees Nooteboom, que debutó ya en 1956 y mantenía lazos de amistad con un cincuentista como Hugo Claus, es un claro representante de la poesía holandesa posterior al Movimiento de 1950. Escribe poemas calmos, a menudo contemplativos, que combinan una ligera melancolía con un espíritu invariablemente cosmopolita.

Mientras en los años intermedios dominaban eminencias como Rutger Kopland, Judith Herzberg y Hans Faverey, hubo que esperar hasta fines de la década de 1980 para que un siguiente grupo declarara la revolución en la poesía: los *Maximales*, quienes, como los ochentistas casi un siglo antes, opinaban que era hora de despertar a la poesía holandesa de su letargo y que le vendrían bien menos reflexión y minimalismo y más «bullicio callejero».

El grupo, compuesto por Joost Zwagerman y Pieter Boskma, entre otros, no tardó en disolverse, pero desde fines de la década de 1980 y principios de la década de 1990 la poesía holandesa parece haber remontado vuelo. En pocos años aparecieron autores importantes como Arjen Duinker, Tonnus Oosterhoff, K. Michel, Esther Jansma, Anne Vegter y Nachoem M. Wijnberg, que en ningún caso podrían catalogarse de epígonos de los Maximales, pero que sí dan cuenta claramente de un estado de libertad poética que persiste hasta el día de hoy en la poesía holandesa.

A partir de la década de 1990 se registra una gran diversidad de formas y poéticas, y la mayoría de los poetas determinantes del momento prefieren desarrollar sus propias poesías específicas a dejarse aglutinar bajo el común denominador de un grupo o corriente.

Con el correr de los años noventa, por otra parte, las presentaciones en público se han convertido en un elemento importante del oficio de poeta: aunque muchos siguen dando prioridad al texto escrito tal como puede

leerse en un poemario, la mayoría de los autores contemporáneos se presentan muy regularmente en público y se esfuerzan por sacar a la luz su poesía de la mejor manera posible también durante esos recitales. Esta evolución ya se inició antes del advenimiento de la *slam poetry* de la mano de poetas jóvenes como Hagar Peeters, que realizó su primer recital oficial justo antes del cambio de milenio, pero que ya años antes había adquirido notoriedad en los escenarios pop y de poesía nacionales con sus poemas claros e incisivos. También a un poeta como Tsead Bruinja le gusta presentarse en público y lo hace con frecuencia, a veces acompañado de músicos o bailarines. Cabe señalar que en la presente publicación Bruinja es el único autor que no escribe exclusivamente en neerlandés, sino también en la segunda lengua oficial de nuestro país: el frisón. Cerca de 600.000 personas hablan este idioma, concretamente en la septentrional provincia de Frisia, y existe un grupo vital de jóvenes poetas frisones. Su poema *Brêgeman* (Guardapuente), incluido en esta recopilación, está originalmente escrito en frisón.

La incrementada orientación al *performance* y el creciente interés del público por las presentaciones «en vivo», por otro lado no implican en absoluto que en la actualidad nuestra poesía ya solo aspire a ser transparente y asequible. Al contrario: el capricho y el experimento están bien representados entre una parte de los poetas más importantes del momento. Incluso Anne Vegter, la actual «poetisa nacional», debería ser calificada más como una autora experimental enfocada en el lenguaje que como una poetisa anecdótica aficionada al *parlando*. En sus textos, el ritmo palpitante de la lengua y el juego con asociaciones semánticas inesperadas desempeñan un papel casi tan importante como –por ejemplo– en los poemas de Arjen Duinker o K. Michel, autores muy influyentes ambos, que en sus obras exploran a discreción los límites de lo poéticamente posible. Los poetas como Vegter, Duinker y Michel pueden considerarse los precursores de la generación de colegas más jóvenes, que se sienten virtualmente libres de escribir en cualquier registro imaginable y de hacer incidir la confusión y fragmentación de la realidad contemporánea hasta en el nivel del lenguaje.

Al mismo tiempo sigue habiendo, también entre los jóvenes, autores muy interesantes que encaran la poesía de una manera más tradicional y artesanal. Menno Wigman, otro notable *performer* –dicho sea de paso–, es un claro ejemplo de ello. Con un formalismo de tintes clásicos, en un estilo influenciado por las tradiciones europeas anteriores (piénsese en Baudelaire, Rilke, Yeats), crea imágenes muy contemporáneas de la vida actual en la gran ciudad.

Entre estos dos extremos fluye una corriente muy ancha de (jóvenes) poetas, a la que también pertenecen Ester Naomi Perquin y Sasja Janssen, por ejemplo, que por otra parte quizá tiendan a acercarse más a Wigman (Perquin) o a tener puntos en común con Vegter (Janssen), pero cuya poesía, caso por caso, suena ante todo como la del poeta con el que tienen más afinidad: ellos mismos.

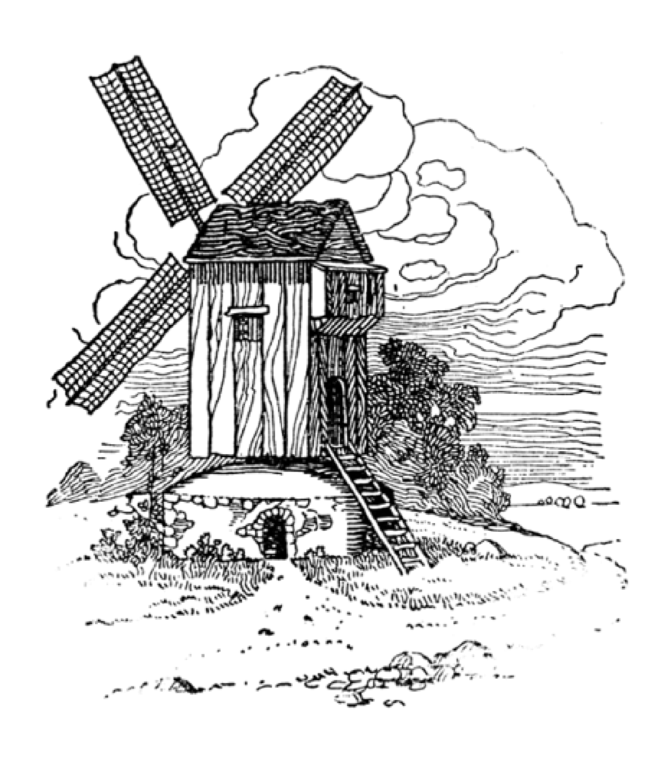
La resonancia simultánea y en relativa armonía de tantas voces tan distintas refleja el carácter abierto, la variedad y la vitalidad del actual paisaje poético holandés. Por un lado, cada autor hace más o menos lo que le parece y, por otro, los poetas se encuentran con frecuencia en incontables podios y festivales literarios del país, produciéndose de ese modo un intenso intercambio personal y artístico. Por el momento todavía no hay señales que indiquen el fin de este período de auge: en el delta, la selva lluviosa de la poesía no hace más que crecer. De la mano de once distinguidos poetas, los invito a aventurarse en ella.

THOMAS MÖHLMANN[1]

---

[1] Thomas Möhlmann (1975) es poeta y especialista en poesía en la Fundación Neerlandesa de Letras. Es redactor de los sitios web internacionales de poesía Poetryinternationalweb.net y Lyrikline.org, así como de la revista de poesía holandesa *Awater*. Publicó seis poemarios propios y compiló once antologías para editoriales en Holanda, Reino Unido, Macedonia y Argentina.

Once poetas holandeses

Armando (1929)[2]

Armando (1929), conocido a nivel internacional sobre todo como artista plástico, es autor de una extensa obra literaria iniciada en 1954. En la década de 1960 formó parte del influyente grupo de poetas ligados a las revistas *Gard Sivik* [*Guardia cívica*] y *De Nieuwe Stijl* [*El nuevo estilo*]. Sus *Verzamelde gedichten* [*Poemas reunidos*] (1999) parecían poner punto final a su carrera poética, pero diez años más tarde publicó inesperadamente el voluminoso poemario *Gedichten 2009*, por el que obtuvo el premio de poesía VSB. Desde entonces ha publicado poemarios nuevos cada dos años, con textos que se caracterizan por su dureza y parquedad.

Een schaduw

Eerst sloeg het uurwerk de wijzers stuk,
zet de deuren in de wind,
de gelederen op slot,
het huis zal nooit meer wonen.

Begaven zich in grotten,
beladen met geluiden,
het uurwerk sloeg de maat.

Maak de touwen los en laat
het schip de kust verbazen,
het uurwerk werpt al snel een schaduw.

(uit *Gedichten 2009*, uitgeverij Augustus, Amsterdam/Antwerpen 2009)

Una sombra

Primero el reloj rompió las agujas,
echa las puertas al viento,
cerrojo a las filas,
la casa nunca más habitará.

Entraron en las cuevas,
cargados de sonidos,
el reloj marcaba el compás.

Suelta las amarras y deja
que el barco sorprenda a la costa,
el reloj aproxima su sombra.

(extraído de *Gedichten 2009* [*Poemas 2009*], editorial Augustus, Ámsterdam/Amberes, 2009)

VLUCHTEN

Jullie zijn familieleden, de tafel is gedekt,
het galgenmaal wordt opgediend:
eet van buiten naar binnen en
wees niet kwaad.

Ze stonden op een rij, ze kwamen van ver, ze
dronken brandewijn en ze
probeerden fluisterend te sterven.

Dat we dan en dan zouden ontsnappen,
we zouden niets te eten krijgen,
vooruit, nu is het moment gekomen,
we kunnen vluchten.

(uit *Gedichten 2009*, uitgeverij Augustus, Amsterdam/Antwerpen 2009)

Huir

Son todos parientes, la mesa está servida,
comienza la cena del cadalso:
coman de afuera hacia adentro y
no se enojen.

Formaban una fila, venían de lejos,
bebían aguardiente e
intentaban morir susurrando.

Que tal o cual día escaparíamos,
no nos daríán de comer,
adelante, ha llegado el momento,
podemos huir.

(extraído de *Gedichten 2009* [*Poemas 2009*], editorial Augustus, Ámsterdam/Amberes, 2009)

De wolken

Wat de wolken betreft,
door een onbekende aanbeden,
glinsterend aan de hemel,
vluchten, elkaar de hand schudden,
het licht aan het lichaam geven
voordat het begonnen is.

De wolken spreken tot het stil wordt,
vertrekken als het wit is.

Ze gedragen zich kortaf, ze komen onverwachts,
hijgend naar de horizon,

ze glijden langs de stenen.
Het stormt.

(uit *Gedichten 2009*, uitgeverij Augustus Amsterdam/Antwerpen 2009)

Las nubes

En cuanto a las nubes,
adoradas por un desconocido,
relucientes en el cielo,
huir, estrecharse la mano,
dar la luz al cuerpo
antes de que haya comenzado.

Las nubes hablan hasta que se hace el silencio,
se marchan cuando todo está blanco.

Se comportan bruscamente, llegan sin avisar,
jadeando hacia el horizonte,
se deslizan por las piedras.
Rompe la tormenta.

(extraído de *Gedichten 2009* [*Poemas 2009*], editorial Augustus, Ámsterdam/Amberes, 2009)

Nietsontziend

Het kreunen van verbogen muren.
Verbrijzelde kust.

Verwacht achter de struiken geen hulp.

Op het zwarte voetpad de schreeuw,

of een verkoolde grijns:
nietsontziende geluiden.

Is er verbinding met het vasteland?

Het schootsveld is in aantocht,
krakend geratel vormt het doelwit.
Ze bestormen de heuvel langs de spoordijk
en ze vinden kale aarde.

(uit *Gedichten 2009*, uitgeverij Augustus, Amsterdam/Antwerpen 2009)

DESPIADADO

El gemido de muros retorcidos.
Costa aniquilada.

No esperes ayuda detrás de los arbustos.

En el sendero negro el grito,
o una mueca carbonizada:
sonidos despiadados.

¿Hay contacto con tierra firme?

Se aproxima el campo de tiro,
redoble de ráfagas conforma el blanco.
Asaltan la colina por el terraplén de la vía
y encuentran tierra rasa.

(extraído de *Gedichten 2009* [*Poemas 2009*], editorial Augustus, Ámsterdam/Amberes, 2009)

De troon

Het zijn het licht en de vergiffenis
die hem gezegend hebben,
het is zijn evenbeeld dat hij
bewonderde.

Gezeten op de troon der machtelozen
werpt hij zijn woorden naar beneden.
Hij heft zijn handen op.

Hem wordt bevolen
de dode boosheid en de afgunst
te bestrijden en te verbrijzelen.

(uit *Ze kwamen*, uitgeverij Augustus, Amsterdam/Antwerpen 2011)

El trono

Son la luz y el perdón
los que lo bendijeron,
es su propia imagen la que él
admiraba.

Sentado en el trono de los impotentes
lanza sus palabras hacia abajo.
Alza las manos.

Se le ordena
combatir la ira muerta y la envidia
y destruirlas.

(extraído de *Ze kwamen* [*Vinieron*], editorial Augustus, Ámsterdam/Amberes, 2011)

Tevreden

Hij moet tot bloedens toe tevreden zijn, hij
heeft zichzelf geslagen, hij
wil slechts boete doen,
misschien tevreden zijn.

Men noemt hem de vorst van het verval,
hij sprak de taal der kwade kamers
en schiep het onbeholpen wiel.

Geen dwaallicht, geen valstrik.

Hij moet boete doen en
tevreden zijn.

(uit *Ze kwamen*, uitgeverij Augustus, Amsterdam/Antwerpen 2011)

Satisfecho

Estará satisfecho hasta sangrar, se
ha flagelado, solo
quiere hacer penitencia,
quedar satisfecho tal vez.

Lo llaman el monarca del declive,
hablaba la lengua de los recintos siniestros
y creó la rueda inepta.

Ni fuego fatuo, ni trampa.

Ha de hacer penitencia y

quedará satisfecho.

(extraído de *Ze kwamen* [*Vinieron*], editorial Augustus, Ámsterdam/Amberes, 2011)

Breekbaar

Gedachten verlaten het wrede onderdeel,
vlak langs de wandeling naar andermans
gebied.

Wat er bedacht, wat
er verworpen wordt.

Het denken herkent de hoeken van het
verstand,
de randen van de gestalten.

Gedachten zijn behept en behekst,
genadeloos en onomwonden.

Gedachten willen dringend
berichten
dat ze voortdurend breekbaar zijn.

(uit *Ze kwamen*, uitgeverij Augustus, Amsterdam/Antwerpen 2011)

Fragilidad

Los pensamientos abandonan la zona cruel
bordeando el paseo a territorio
ajeno.

Lo que se piensa, lo que
queda descartado.

El pensamiento reconoce los rincones de la
razón,
los contornos de las figuras.

Los pensamientos, constreñidos y conjurados,
sin piedad y sin rodeos.

Los pensamientos sienten la urgencia
de anunciar
su permanente fragilidad.

(extraído de *Ze kwamen* [*Vinieron*], editorial Augustus, Ámsterdam/Amberes, 2011)

---

[2] Versiones al español del Taller de traducción de poesía Brockway 2011. Participaron en dicho taller: Conchita Alegre Gil, Fernando García de la Banda (moderador), Ricardo Cuadros, Jan de Jager, Diego Puls (moderador), Mariolein Sabarte Belacortu, Anna Vermeulen y Mariona Vilalta. Traducciones originales adaptadas ligeramente para Colombia.

Cees nooteboom (1933)[3]

Cees Nooteboom (1933) es probablemente el literato holandés más viajado y, con certeza, uno de los más conocidos a nivel internacional. Si bien su obra también abarca numerosas novelas, *nouvelles* y crónicas de viaje, él se considera poeta en primer lugar. Fue galardonado con prácticamente todos los premios literarios holandeses de importancia y su obra se ha traducido a más de treinta idiomas. Por lo que atañe a la poesía, sus poemarios más recientes publicados en lengua castellana son *Luz por todas partes* (Casa de Poesía Silva, Bogotá, 2012, y Visor, Madrid, 2013) y *Autorretrato de otro* (Calambur, Madrid, 2013).

Balling

Steiger, het schip dat wegvaart
over vloeibaar glas.

Nu ben ik alleen met Chong Er,
het uitzicht de vlakte,
mijn vrienden de kluizenaars in de heuvels,
mannen al bijna van steen.
Duister blijf ik van nu af aan,
ver van de witte herten
waarop we reden in velden van wolken
en mist.

Tussen dit en de dood
een tijd voor gedachten door niemand
geschreven, schaamte op een lei
met wit krijt, mijn naam bevrijd

van zijn letters, leeg
als een klank.

Ivoor en juwelen,
dat alles kende ik, mijn schim
verdwijnt in een plooi van de tijd,
niets laat ik na, fijngewreven
tussen het gruis van de dagen
deel ik het lot van stenen en schelpen,

een prins zonder woorden
in een web
gesponnen uit niets.

(uit: *Licht overal*, uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam 2012)

DESTERRADO

Embarcadero, el barco que se aleja
navegando sobre cristal.

Ahora estoy solo con Chong Er,
la llanura es mi panorama,
mis amigos los eremitas de las colinas,
hombres ya casi de piedra.
Sombrío me quedo en adelante,

lejos de los ciervos blancos
en los que cabalgábamos por campos de nubes
y niebla.

Entre esto y la muerte

un tiempo para los pensamientos
que nadie ha escrito, vergüenza en un pizarrín
con tiza blanca, mi nombre liberado
de sus letras, vacío
como un sonido.

Marfil y joyas,
todo eso lo conocía, mi sombra
desaparece en un pliegue del tiempo,
nada dejo, molido
entre el cascote de los días
comparto el destino de piedras y conchas,

un príncipe sin palabras
en una tela
tejida de nada.

(extraído de: *Luz por todas partes*, Casa de Poesía Silva, Bogotá, 2012, y Visor, Madrid, 2013)

Nacht

’s Nachts, langs wolkengebouwen,
en een laatste terras van maanlicht,
de droom van verboden reizen,
een poort, altijd gesloten,
nu half open, het gevaar van een ander
leven, een gedicht

van een omgekeerd bestaan,
waarin de dood geen zeis heeft,
een minnaar is op gouden hoeven
die je borsten streelt

en het tapijt van de sterren uitrolt
voor jou om op te liggen.

licht overal, tot op de tanden
van het roofdier, op de nagels
van de moordenaar en het glanzend mes
dat het laatste woord schrijft,
vuur, en dan met je ogen van niemand
zien zonder ooit nog een einde,

zien wie je was.

(uit: *Licht overal*, uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam 2012)

Noche

De noche, por castillos de nubes
y una última terraza de luz de luna,
el sueño de viajes prohibidos,
una puerta, siempre cerrada,
ahora entreabierta, el peligro de otra
vida, un poema

de una existencia a la inversa,
donde la muerte no tiene guadaña,
es un amante sobre herraduras de oro
que te acaricia los pechos
y te extiende la alfombra de las estrellas
para que te tumbes allí,

luz por todas partes, hasta en los dientes
del predador, en las uñas

del asesino y en el cuchillo reluciente
que escribe la última palabra,
fuego, y entonces con tus ojos de nadie
ver sin llegar nunca a un fin,

ver quién eras.

(extraído de: *Luz por todas partes*, Casa de Poesía Silva, Bogotá, 2012, y Visor, Madrid, 2013)

ZONDER BEELD

Zonder beeld verschijnt een gedicht,
vorm die nog moet ontstaan
uit het domein van de woorden,
geërfd van wie ik nooit kende.

Taal, geslepen in dromen, op kansels,
gekneed in bedden, eenzame kamers,
te gebruiken bij leven en dood, wapen
in de strijd tegen het toeval, de list
van het lot.

Wie we waren, onze gang
door het raadsel,
het staat in woorden geschreven,
schrift als een dochter van spreken,
gefluister, gejammer, de merg
van gedachten,

testament van verdwenen
ontroering, toon van decreten voor later
als de menigte weg raakt

vertrokken naar haar sprakeloos
huis.

(uit: *Licht overal*, uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam 2012)

SIN IMAGEN

Sin imagen aparece el poema,
forma que aún ha de surgir
del ámbito de las palabras,
heredadas de quien nunca conocí.

Lengua, tallada en sueños, en púlpitos,
amasada en lechos, cuartos solitarios,
útil en vida y muerte, arma
en la lucha contra el azar, el ardid
del destino.

Quienes fuimos, nuestro paso
por el enigma,
está escrito en palabras,
escritura como hija del habla,
susurros, lamentos, la médula
de los pensamientos,

testamento de una emoción
desaparecida, tono de decretos para un futuro,
cuando la muchedumbre se pierda
hacia su mudo
hogar.

(extraído de: *Luz por todas partes*, Casa de Poesía Silva, Bogotá, 2012, y Visor, Madrid, 2013)

Avond

in memoriam Hugo Claus

De blauwe stoel op het terras, koffie, avond,
de euforbia reikend naar afwezige goden,
vol heimwee naar de kust, alles een alfabet
van geheime verlangens, dit is zijn
laatste gezicht voor het duister,

het floers in zijn hoofd. Hij weet,
verdwijnen zullen de vormen van woorden,
in zijn kelk alleen nog maar droesem,
de lijnen niet meer verbonden

die vroeger gedachten waren,
hier komt geen woord meer
dat waar is. Vergruisde grammatica,
bewogen beelden zonder brug,

van de wind het geluid
maar niet meer de naam,
iemand heeft het gezegd
en de dood lag op tafel,

een trage bediende, wachtend
in de gang, dom lachend,
bladerend in zijn krant
met ontzinde berichten.
Dit alles weet hij, de euforbia,
de blauwe stoel, de koffie op het terras,
de dag die hem langzaam omwikkelt
en dan met hem wegzwemt,

een zachtmoedig dier

met zijn prooi.

(uit: *Licht overal*, uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam 2012)

ATARDECER

in memoriam Hugo Claus

La silla azul en la terraza, café, la tarde,
el euforbio que se extiende hacia dioses ausentes,
con gran añoranza de la costa, todo un alfabeto
de anhelos secretos, este es su último rostro
antes de la oscuridad,

del velo dentro de su cabeza. Él lo sabe,
desaparecerán las formas de las palabras,
en su cáliz ya tan solo zupia,
las líneas no más unidas

que antes fueron pensamientos,
ya no llega aquí palabra alguna
que sea cierta. Gramática pulverizada,
movidas imágenes sin nexo,

del viento el sonido
mas ya no el nombre,
alguien lo dijo
y la muerte estaba sobre la mesa,

un criado remiso, que espera
en el pasillo, riendo tontamente,

hojeando las noticias
enloquecidas del periódico.
Todo esto lo conoce: el euforbio,
la silla azul, el café en la terraza,
el día que lo envuelve lentamente
y luego se aleja nadando con él,
un animal manso
con su presa.

(extraído de: *Luz por todas partes*, Casa de Poesía Silva, Bogotá, 2012, y Visor, Madrid, 2013)

Picasso, laatste etsen

In deze wolk paren zij,
in deze zwarte wolk, hun inktzwarte lust
in koper gedreven, scherp en verbeten,
door de ziener achter het gordijn, hij wil,

hij wil ook die vrouw en die man,
de dubbele gestalte waarin hij

naar binnen slaat en zich opkrult
als vroeger, die eeuw geleden.

In die gekraste omarming
zoekt hij een zee en een bed, schreeuwt
om verloren getijden, om een eeuwige
omgang, met het heimwee van hem

die moet zien.

(uit: *Bitterzoet*, uitgeverij De Arbeiderspers, Amsterdam/Antwerpen 2000)

Picasso, últimos grabados

En esta nube copulan,
en esta nube negra, su deseo negro tinta
mordido en cobre, preciso y tenaz,
por el vidente tras la cortina, él desea,

él desea también a esa mujer y a ese hombre,
la doble figura
en la que penetra y se encrespa
como antes, hace aquel siglo.

En el abrazo inciso
busca un mar y un lecho, grita
por las mareas perdidas, por el eterno
comercio, con la nostalgia de aquel

que ha de ver.

(extraído de: *Dulzamara* (2000), en: *Luz por todas partes*, Casa de Poesía Silva, Bogotá, 2012, y Visor, Madrid, 2013)

Bashō (2)

Wij kennen de poëtische poëzie de gemene gevaren
van maanziek en zangstem. Gebalsemde lucht is het,
tenzij je er stenen van maakt die glanzen en pijn doen.
Jij, oude meester, sleep de stenen
waar je een lijster mee dood gooit.
Jij sneed uit de wereld een beeld dat je naam draagt.
Zeventien stenen als pijlen een school doodse zangers.

Zie bij het water het spoor van de dichter

op weg naar het binnenste sneeuwland. Zie hoe het water het uitwist
hoe de man met de hoed het weer opschrijft
en water en voetstap bewaart, de vergane beweging steeds stilzet,
zodat wat verdween er nog is als iets dat verdween.

(uit: *Het gezicht van het oog*, uitgeverij De Arbeiderspers, Amsterdam 1989)

Bashō (2)

Sabemos de la poesía poética los arteros peligros
de la melopea y el frenesí. Es aire embalsamado,
si no lo conviertes en piedras que brillen y hagan daño.
Tú, viejo maestro, puliste las piedras
con las que das muerte a un mirlo.
Tallaste del mundo una imagen que lleva tu nombre.
Diecisiete piedras tal flechas una escuela de cantores fúnebres.
Mira junto al agua la huella del poeta
de camino hacia la tierra nevada más interior. Mira cómo el agua la borra
cómo el hombre del sombrero la vuelve a escribir
y guarda agua y pisada, detiene el movimiento pasado una y otra vez,
para que lo perdido se conserve como algo perdido.

(extraído de: *El rostro del ojo* (1989), en: *Luz por todas partes*, Casa de Poesía Silva, Bogotá, 2012, y Visor, Madrid, 2013)

Aas

Poëzie kan nooit over mij gaan,
noch ik over poëzie.
Ik ben alleen, het gedicht is alleen,
en de rest is van wormen.
Ik stond aan de straten waar de woorden wonen,

boeken, brieven, berichten,
en wachtte.
Ik heb altijd gewacht.

De woorden, in lichte of duistere vormen,
veranderden mij in een duister of lichter iemand.

Gedichten passeerden mij
en herkenden zichzelf als een ding.
Ik kan het zien en me zien.

Nooit komt er een einde aan deze verslaving.
Eskaders gedichten zijn op zoek naar hun dichters.
Ze dwalen zonder commando door het grote
district van de woorden
en verwachten het aas van hun volmaakte,
gesloten, gedichte, gemaakte
en onaantastbare

vorm.

(uit: *Aas*, uitgeverij De Arbeiderspers, Amsterdam 1982)

CEBO

La poesía no podrá nunca hablar de mí,
ni yo de la poesía.
Yo estoy solo, el poema está solo,
y el resto es de los gusanos.
Me detuve en las calles donde viven las palabras,
libros, cartas, informes,
y esperé.

Siempre supe esperar.

Las palabras, con sus formas claras u oscuras,
me volvieron más oscuro o más claro.
Los poemas me alcanzaron
y se reconocieron como objetos.
Yo pude verlo y verme.

No tiene fin esta adicción.
Escuadrones de poemas están buscando sus poetas.
Vagan sin mando por el amplio
territorio de las palabras
y aguardan el cebo de su perfecta,
hermética, condensada, acabada
e irreductible

forma.

(extraído de: *Cebo* (1982), en: *Luz por todas partes*, Casa de Poesía Silva, Bogotá, 2012, y Visor, Madrid, 2013)

Zelfportret van een ander

XIV

Een week lang hadden de mieren de neushoornkever leeggegeten, maar het karkas was nog steeds intact, een zwarte, glanzende basiliek. Hij vroeg zich af wat de mieren daarbinnen nog deden. De hoorn was weg, waar de ogen hadden gezeten waren nu gaten. Zulke gezichten had hij gezien in grote steden, 's avonds als de kantoren sloten en de zwermen naar buiten stroomden op weg naar hun ver verwijderde huizen. Het leek dan of iedereen aan iedereen vastzat, reusachtige kevers met leeggeroofde, afgekloven gezichten die in kranten lazen en verdwenen onder de grond in

onzichtbare treinen. Hun gesprekken gingen over de pest en de kanker van mieren, over de vernietigde waarde van geld.

(uit: *Zelfportret van een ander*, uitgeverij Atlas, Amsterdam 1993)

AUTORRETRATO DE OTRO

XIV

Durante toda una semana las hormigas habían estado devorando el escarabajo rinoceronte, pero el esqueleto seguía intacto, una basílica negra y reluciente. Se preguntó qué seguían haciendo las hormigas allí adentro. El cuerno había desaparecido y en el lugar de los ojos tan solo quedaban las cuencas. Había visto caras como esa en las grandes ciudades, cuando al atardecer cerraban las oficinas y los enjambres salían en masa en dirección a sus lejanas viviendas. Parecía entonces que todos estaban pegados los unos a los otros, gigantescos escarabajos de rostros vaciados, devastados, que leían los periódicos y desaparecían bajo el suelo en trenes invisibles. Hablaban de la peste y el cáncer de las hormigas, de la drástica depreciación del dinero.

(extraído de: *Autorretrato de otro*, Calambur, Madrid, 2013)

---

[3] Los poemas de Cees Nooteboom aquí incluidos fueron traducidos por Fernando García de la Banda (1959), quien estudió filología inglesa en Madrid, y lengua neerlandesa y traducción en Ámsterdam. Enseña en la Universidad de Granada desde 1995. En 1998 comenzó a publicar traducciones de poetas tales como Nooteboom, candidato holandés al Premio Nobel.

Jules deelder (1944)[4]

Jules Deelder (1944) es un gran aficionado al jazz y se lo cataloga entre los *performance poets*, siguiendo la tradición de la «Generación *beat*» integrada por Allen Ginsberg y Jack Kerouac, entre otros. Emplea frases cortas, y su declamación sobria y rítmica se caracteriza por su inconfundible acento y dicción roterdameses. Su llamativa y estilizada presentación hace que en Holanda también se lo conozca como «el alcalde de la noche de Róterdam».

Heelal

Hoe verder men keek,
hoe groter het leek.

(uit *Dag en nacht geopend*, uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam 1970)

Universo

Cuanto más allá miraban
más se agrandaba.

(extraído de *Dag en nacht geopend* [*Abierto día y noche*], editorial De Bezige Bij, Ámsterdam, 1970)

Als

Als iemand beweert
dat Madagascar

in de Atlantische
Oceaan ligt,

doe dan geen moeite
hem of haar terecht
te wijzen;

de ligging van
Madagascar
zal er niet door
veranderen.

(uit *Dag en nacht geopend*, uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam 1970)

SI

Si alguien afirma
que Madagascar
está situada en el
océano Atlántico

no se tomen
la molestia de
corregirlo:

la situación
de Madagascar
no por ello
cambiará.

(extraído de *Dag en nacht geopend* [*Abierto día y noche*], editorial De Bezige Bij, Ámsterdam, 1970)

Voor Ari

Lieve Ari
Wees niet bang

De wereld is rond
en dat istie al lang

De mensen zijn goed
De mensen zijn slecht

Maar ze gaan allen
dezelfde weg

Hoe langer je leeft
hoe korter het duurt

Je komt uit het water
en gaat door het vuur

Daarom lieve Ari
Wees niet bang

De wereld draait rond
en dat doettie nog lang

(uit *Interbellum*, uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam 1987)

Para Ari

Querido Ari
Pierde cuidado

El mundo es redondo
y nunca ha cambiado

La gente es mala
La gente es buena

Pero todos marchan
por la misma senda

Cuanto más vives
menos años duras

Emerges del agua
y el fuego cruzas

Por eso Ari querido
Pierde cuidado

Que el mundo gira
y seguirá girando

(extraído de *Interbellum*, editorial De Bezige Bij, Ámsterdam, 1987)

GODDANK

Soms zittend voor m’n platenkast
hoor ik alle platen uit die kast
tegelijk tot klinken gebracht

Dan is het of het paradijs plots
stil boven de aarde hangt

en ik in een flits van deze

gene wereld binnenval en één on-
deelbaar monument het Onverklank-
bare in mij wordt verklankt

om even onherroepelijk als on-
grijpbaar ver voorbij de sterren
in een zwart gat te versterven

Op die momenten ben ik bijna
een gelukkig man die God
–zo hij bestond– vanuit

de diepste diepten zijner ziel
voor dit blijk van Eeuwigheid
ootmoedig dank zou willen zeggen

(uit *Bijbelsch*, uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam 1999)

A Dios gracias

Sentado frente a mi discoteca
oigo sonar a veces todos juntos
los discos que allí tengo guardados

Es como si de pronto el paraíso
quedase suspendido sobre el mundo
y yo como un relámpago cayera

de esta Tierra de aquí en aquella
y un único monumento indivisible

hiciera resonar en mí lo Irresonable

para morir luego tan irrevocable como
impalpablemente mucho más allá
de las estrellas en un agujero negro

En momentos como esos soy casi
un hombre feliz que quisiera
agradecer con humildad a Dios

–si es que existe– desde las pro-
fundidades más profundas de mi alma
esta muestra suya de Eternidad

(extraído de *Bijbelsch* [*Bíblico*], editorial De Bezige Bij, Ámsterdam, 1999)

De hardnekkige Samaritaan

Wat mijn laats gebeur…
Leggik erges langs de weg
erges me roes uit te slape
worrik wakker gemaakt door
’n halleve zool op een paard
die vraag ovvikket koud hep?
Ik zeg: vent krijg de dood-
straf met koud mafkees
rot naar je familiegraf
doet mijn een lol maar die
gozer verstame verkeerd
want die scheur in ene ze
jas doormidde en wil de
helleft an mijn geve…!

Ik zeg: vent val dood met
je halleve jas wouzekous
la mijn lekker met rust
maar die vrijer hep écht
een bord voor ze kop want
in plaas van af te taaie
gaatie met een fles jajem
zitte zwaaie… tenminste
daddachik want ik neemp
een slok… izzet godver-
domme wáter zonder dolle!
Ik zeg: vent tieftstraalt
de tempel uit met je water
wezeloos neemp je ouwe rot-
moer in de maling metter
lubberkut maar die galbak
doe net of ze neus bloei
en haal een stokbrood te-
voorschijn plus een haring!
Ik zeg: vent krijg een vet
hart met je haring mooie
dooie zak in de stront en
ik gáát een partij over
me nek› niet te gelóóve!
Ik kotsem helemaal onder!
Waddenkie? Gaatie pleite?
Mot je net gelove! Gaatie
zitte zijke ovvik wel een
dak bove me hoofd hep want
daddik anders wel bij hém
terech ken innet logeerbed!
Ik zeg: vent maak je kas
met je logeerbed vieze

stinkpoot anders slaat ik
je kop van je romp vuile
ruggetuffer maar die gozer
is niet meer te stoppe en
die ga an mijn staan sjorre
weetjewel die probeer mijn
overeind te hijse…! Dus
ik grijp een steen en ik
geevem een smééř PATS!
Middenin ze murref… BOEM!
‘k Ziet zó ze kop opesplijte!
Azzeen blok gingie neer…
Azzeen zak arepels… OUT!
Ikter gelijk met die knol
vandoor die nog flink wat
opbrach bij de slager maar
ik bedoel maar: je ben
je leve niet meer zeker
vandaag de dag met al
dat gajes langs de straat…

(uit *Bijbelsch*, uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam 1999)

EL SAMARITANO EMPEDERNIDO

Adivinen lo que me pasó...
Estaba yo durmiendo la resaca
el otro día tirado a la vera del
camino y en eso viene y me
despierta un tarado subido
a un caballo y me dice tienes frío
Le digo por qué no te mueres

qué frío ni qué frío imbécil
hazme el favor y métete en tu
panteón familiar pero el
tremendo papanatas no me había
entendido porque de repente
agarra y se rasga en dos la capa
¡y quiere darme la mitad...!
Yo voy y le digo muérete y
métete la media capa donde tú
ya sabes payaso y déjame en paz
de una buena vez pero el tipo
realmente tiene vendados los
ojos porque en vez de hacerse
humo empieza a agitar una botella
de aguardiente o al menos eso
es lo que yo pensé porque me tomo
un trago ¡y resulta que es agua!
Lo juro me cago en la leche
Le digo por qué no le llevas
el agua a tu puta perra y vas
a tomarle el pelo a la cuca
de tu madre pero el muy
desgraciado se hace el
desentendido ¡y saca a relucir
un arenque y una barra de pan!
Le digo pedazo de babieca
que se te atore el corazón
y pásate el arenque por la
entrepierna especie de idiota
y se me revuelve el estómago
como no me había pasado nunca
y le suelto todo el vómito encima
¿y saben qué hace? ¡se queda

ahí parado como un pasmarote!
Y se pone a fastidiar sobre si
tengo techo porque en caso
de que no lo tenga puede ofre-
cerme su cama de huéspedes
Le digo vete a hacer la caja
con tu cama de huéspedes
maricón de mierda que si no
te hago volar la cabeza pedazo
de rosquete pero al tipo no lo
para nadie y se pone a tirar de mí
ya saben intenta levantarme
de ahí o sea que agarro un
cascote y se lo revoleo a la
cabeza y ¡PAF! le da en medio
de la jeta ¡PUM! y veo que el
coco se le parte en dos y que
se va contra el suelo de una como
una bolsa de cemento ¡PUMBA!
Ahí yo puse pies en polvorosa con
el jamelgo que todavía pude ven-
der a buen precio en el matadero
pero lo que quiero decir es que
hoy por hoy uno ya no puede
fiarse con toda esa chusma
que anda suelta por ahí...

(extraído de *Bijbelsch* [*Bíblico*], editorial De Bezige Bij, Ámsterdam, 1999)

---

[4] Los textos de los nueve poetas restantes, incluido Jules Deelder, fueron traducidos por Diego J. Puls (1956), quien nació en Buenos Aires, estudió Traductología en Ámsterdam y ha enseñado traducción al español y participado en varios proyectos de lexicografía bilingüe. Entre sus traducciones cabe mencionar el *Diario* de Ana Frank, *Los señores del té* de Hella Haasse y textos de un gran número de destacados poetas de Holanda y Flandes.

Arjen Duinker (1956) publicó con K. Michel entre 1980 y 1986 la circular literaria *AapNootMies*. Posteriormente vieron la luz trece poemarios y una novela de su autoría. El libro de poemas *De geschiedenis van een opsomming* [*La historia de una enumeración*] (2000) fue merecedor del premio Jan Campert en 2001 y *De zon en de wereld* [*El sol y el mundo*] se adjudicó el premio de poesía VSB en 2005. Su poemario más reciente, *Buurtkinderen* [*Niños del barrio*], data de 2009. Aficionado a los viajes, se ha presentado en numerosos escenarios alrededor del mundo y poemarios suyos han sido traducidos y publicados en nueve países, entre ellos Rusia, Irán y Reino Unido.

De steen bloeit

De steen bloeit.
De steen die niet kan bloeien,
Wat bloeit die steen.

Zijn bloesems zijn veelkleurig.
Gekleurd als de wolken wanneer de maan hen beschijnt,
Gekleurd als jouw ogen, liefste,
En warm.
Gekleurd als vrolijke ideeën,
Veelkleurig als golven die tot aan de horizon golven.

Wat bloeit de steen,
Wat bloeit de steen die niet kan bloeien...

Hij geurt naar de wind die het gehuil uiteenslaat,
Hij geurt naar het vanzelfsprekende,

Naar bloed,
Gepofte kastanjes,
Drukte in de straten.
Hij geurt naar een vrijheid van zien en voelen
En betovert veelkleurige vlinders.

Zo bloeit de steen,
De steen die niet kan bloeien.
Ik kom terug,
Ik kom terug, liefste, met een van zijn bloesems.

(uit *Het uur van de droom*, uitgeverij Meulenhoff, Amsterdam 1996)

La piedra florece

La piedra florece.
La piedra que florecer no puede,
cómo florece la piedra.

Sus flores son multicolores.
Coloreadas cual las nubes al alumbrarlas la luna,
coloreadas como tus ojos, vida mía,
y cálidas.
Coloreadas cual alegres ideas,
multicolores como olas que ondean hasta el horizonte.

Cómo florece la piedra,
cómo florece la piedra que florecer no puede...

Huele a viento que dispersa el llanto,
huele a lo que es evidente,
a sangre,

a castañas asadas,
a alboroto en las calles.
Huele a libre visión y sentimiento
y hechiza mariposas multicolores.

Así florece la piedra,
la piedra que florecer no puede.
He de volver,
he de volver, vida mía, con una de sus flores.

(extraído de *Het uur van de droom* [*La hora del sueño*], editorial Meulenhoff, Ámsterdam, 1996)

Staartvin

En op de rug van een vis
Komen vanzelf geuren neer.

Die van de Cubaanse grapefruit in een lauwe wind.
Die van de Marokkaanse sinaasappel in een zoekende wind.
Die van de Cypriotische citroen in een ronde wind.
Die van de Argentijnse peer in een heldhaftige wind.
Die van de Chileense druif in een mistige wind.

Elke geur is een ogenblik,
Elk ogenblik sensationeel.

Ooo parfum van staal en vuur en doek en hout en zweet en hoop en kruiden!
Ooo onafzienbare lucht van mango en meloen en mandarijn en perzik!
Ooo parfum van kiwi, parfum van aanstekelijkheid, parfum van aandacht!

En de vis zwemt nieuwsgierig

In een zee van vruchtensap.

Ooo staartvin die verhaaltjes naar de haven stuurt!

(uit *Ook al is het niet zo*, uitgeverij Meulenhoff, Amsterdam 1998)

Aleta caudal

Y en el dorso de un pez
los aromas se depositan solos.

El del pomelo cubano que trae un viento tibio.
El de la naranja marroquí que trae un viento buscador.
El del limón chipriota que trae un viento redondo.
El de la pera argentina que trae un viento heroico.
El de la uva chilena que trae un viento neblinoso.

Cada aroma es un instante,
cada instante, sensación.

¡Ay, fragancia de acero y fuego y paño y madera y sudor y esperanza y especias!
¡Ay, inabarcable olor a mango y melón y mandarina y ciruela!
¡Ay, fragancia de kiwi, fragancia de contagio, fragancia de atención!

Y el pez, curioso, nada,
en un mar de jugo de frutas.

¡Ay, aleta caudal que envías historietas al puerto!

(extraído de *Ook al is het niet zo* [*Aunque no sea así*], editorial Meulenhoff, Ámsterdam, 1998)

Oogst

En in de bek van een vogel,
Zo'n vogel die boten gezelschap houdt,
Hangt het verhaal van een meisje uit Uruguay,
Dat kan lezen noch schrijven.
Dat de was doet en eten kookt.
Dat twee keer naar de havenstad is geweest.
Dat tot diep in de nacht sterren telt
En haar verhaal omhooggooit.

Haar wensen gaan niemand iets aan.

Maar die vogel heeft haar verhaal
Uit de lucht geplukt, niet ver van de kust.
Hij bewaart het, koestert het en neemt het mee
Op zijn instinctieve reizen.
Hij is alleen met het verhaal,
Hij roept niet, waarschuwt niet, lonkt niet,
Om het verhaal niet te verliezen.
Nu volgt hij deze boot, dan die.

Zijn wensen vormen zijn vlucht.

(uit *Ook al is het niet zo*, uitgeverij Meulenhoff, Amsterdam 1998)

Cosecha

Y en su pico un pájaro,
de esos que hacen compañía a los barcos,
lleva colgada la historia de una niña uruguaya,
que no sabe leer ni escribir.

Que lava la ropa y prepara la comida.
Que ha visitado dos veces la ciudad portuaria.
Que cuenta estrellas hasta muy entrada la noche
y lanza su historia a volar hacia arriba.

Sus deseos no incumben a nadie.

Pero aquel pájaro pescó su historia
al vuelo, no muy lejos de la costa.
La conserva, la cuida y la lleva consigo
en sus travesías instintivas.
Está solo con la historia,
no llama, no avisa, no otea,
para que la historia no se le pierda.
Sigue ora este barco, ora aquel.

Sus deseos configuran su vuelo.

(extraído de *Ook al is het niet zo* [*Aunque no sea así*], editorial Meulenhoff, Ámsterdam, 1998)

Romantiseren

Een gewaad gaat over de kade, een beeldschoon gewaad gaat over de kade.
Gemaakt van goudkleurige stoffen, met onbetaalbare diamantjes bezet.

Alle mannen met dromend hart, alle mannen met verwrongen hart,
Alle mannen met het stoere hart, het gespierde hart, daar gaan ze!
Met bakkebaarden, snorren, sluwe ogen, fantasievolle ogen,
Terwijl de accu's worden opgeladen, boten van brandstof voorzien,
Terwijl het krassen en kakelen en snateren en lachen wegsterft,
Terwijl verlokkingen en afwijzingen gekooid aan land worden gezet,
Met zijn tweeën, met zijn vieren, o fenomenale slingerbeweging!,

Alle mannen met lange en korte benen, alle mannen met ringen,
In die kakofonie van scheurende, dreunende, snerpende daden,
Alle vrouwen van de buitendienst, alle vrouwen in gangen,
Alle vrouwen met krachtige polsen, vrouwen die geuren
Naar een verte, een onzichtbare ruimte, fluorescerend,
0, het krioelen en kronkelen van schouders en stemmen,
En het draaien en knarsen van sobere zolen, in stilte,
En de *Texas* met sauna en kokende feestzalen,
En het dansen van kade, loods, deur en vrachtwagen,
En het branden van getatoeëerde voorstellingen
Omdat de tijd elke huid grondig schuurt, aha,
Daar gaan ze! Mannen, vrouwen, dag na dag,
Op verzoek ook in de maneschijn!

(uit *Ook al is het niet zo*, uitgeverij Meulenhoff, Amsterdam 1998)

Reseña romántica

Un atuendo recorre el malecón, un atractivo atuendo recorre el malecón.
Hecho de telas doradas, con impagables diamantes engastados.

Todos los hombres de corazones soñadores, corazones contraídos,
los hombres de corazones fornidos, corazones musculosos, ¡allá van!
Patilludos, bigotudos, de ojos astutos, ojos llenos de fantasía,
mientras se cargan las baterías, se abastecen de combustible los barcos,
mientras se extinguen los grajeos, cacareos, los graznidos y las risotadas,
se bajan a tierra tentaciones y negativas enjauladas,
de a dos, de a cuatro, ¡ay, fenomenal movimiento pendular!,
todos los hombres de patas largas y cortas, los que llevan anillos,
en esa cacofonía de actos desgarradores, fragorosos, estridentes,
todas las mujeres del servicio exterior, las mujeres de los pasillos,
todas las mujeres de pulso firme, mujeres que huelen

a lejanía, a espacio invisible, fluorescente,
¡ay!, el hormigueo y serpenteo de hombros y de voces,
y las suelas sobrias que giran y crujen en silencio,
y el *Texas* con su sauna y sus salones de fiesta hirvientes,
y el baile que ejecutan malecón, bodega, puerta y camión,
y el ardor de representaciones tatuadas
porque el tiempo restriega a fondo todas las pieles, ¡ajá!,
¡allá van! hombres, mujeres, día tras día,
¡a pedido asimismo a la luz de la luna!

(extraído de *Ook al is het niet zo* [*Aunque no sea así*], editorial Meulenhoff, Ámsterdam, 1998)

Plattegrond

Ik liet mijn stad zien
Aan drie duidelijke mannen.
De eerste zei: je stad lijkt op een arend.
De tweede zei: je stad lijkt op een dingo.
De derde zei: je stad lijkt op een slang.

De poorten gingen dicht
En de lichten werden zwart
Door het zwijgen van de muren.

Ik liet mijn stad zien
Aan drie duidelijke mannen.
De eerste zei: je stad lijkt op een bizon of op een tijger.
De tweede zei: je stad lijkt op een snoek of op een eland.
De derde zei: je stad lijkt op een havik of op een giraf.

Er kwam beweging in het water,
Er verscheen enige wildernis op de stoep

Maar de mannen ontkenden geluk.

(uit *De geschiedenis van een opsomming*, uitgeverij Meulenhoff, Amsterdam 2000)

Plano de ciudad

Enseñé mi ciudad
a tres hombres que hablaban claro.
El primero dijo: tu ciudad parece un águila.
El segundo dijo: tu ciudad parece un dingo.
El tercero dijo: tu ciudad parece una serpiente.

Las puertas se cerraron
y las luces ennegrecieron
al callar las murallas.

Enseñé mi ciudad
a tres hombres que hablaban claro.
El primero dijo: tu ciudad parece un bisonte o un tigre.
El segundo dijo: tu ciudad parece un lucio o un alce.
El tercero dijo: tu ciudad parece un halcón o una jirafa.

En el agua se produjo un movimiento,
apareció cierta espesura en el andén
mas los hombres negaron la dicha.

(extraído de *De geschiedenis van een opsomming* [*La historia de una enumeración*], editorial Meulenhoff, Ámsterdam, 2000)

K. MICHEL (1958)

K. Michel (1958) debutó como poeta en 1989 con *Ja! Naakt als de stenen* [*¡Sí! Desnudo como las piedras*]. Luego se publicaron *Boem de nacht* [*Bum la noche*] (1994), galardonado con el premio Herman Gorter 1995, y *Waterstudies* [*Estudios acuáticos*] (1999), por el que obtuvo tanto el premio Jan Campert como el premio de poesía VSB. Fue redactor durante varios años de la revista literaria de orientación internacional *Raster*. Es además ensayista, y traductor de Michael Ondaatje y Octavio Paz, entre otros. Su poemario más reciente, *Bij eb is je eiland groter* [*Cuando baja la marea crece tu isla*] (2010), fue merecedor del premio Awater, concedido por un jurado de 30 críticos.

DICHTER!

Kam je haar, poets je schoenen!
Trek je innerlijk aan!
We gaan de wind een hand geven.
We gaan de horizon begroeten.

Zoveel te zien! Zoveel te doen!

We gaan de taal van de vogels leren.
We eten het zand van de tijd.
We blazen de wereld als een glas.

Ja! De namen zijn adem.
Het licht is een vogelkreet.
De waarheid een fabel.

We gaan de handpalm van de wind lezen.

We geven dingen een andere naam.
We slaan de idiomen met stomheid.
We spreken de horizon onder vier ogen.

Ja! Ja! We ontmoeten, we groeten iedereen.
Douane, wolken, rondvaartbootjes.
Lakens in de wind, meeuwen, lindebomen.
Muziek, atleten, streekgevechten.
Obers, lokale gebruiken, zebrapaden. Alles!

We reizen zonder landkaart.
We komen overal.
En we schudden alle handen, alle dingen
alle namen door elkaar.
En we roepen, we brullen overal:

Aap! Noot! Mies!   Aap! Noot! Mies!

(uit *Ja! Naakt als de stenen*, uitgeverij Meulenhoff, Amsterdam 1989)

¡Poeta!

¡Péinate, lústrate los zapatos!
¡Ponte tu fuero interno!
Vamos a estrecharle la mano al viento.
Vamos a saludar al horizonte.

¡Tanto para ver! ¡Tanto que hacer!

Vamos a aprender el idioma de los pájaros.
Comeremos la arena del tiempo.
Soplaremos el mundo como un vidrio.

¡Sí! Los nombres son aliento.
La luz es el grito de un pájaro.
La verdad, una fábula.

Vamos a leerle la palma al viento.
Les cambiaremos los nombres a las cosas.
Dejaremos mudos a los idiomas.
Hablaremos a solas con el horizonte.

¡Sí! ¡Sí! Veremos y saludaremos a todo el mundo.
La aduana, las nubes, las lanchas de excursión.
Las sábanas al viento, las gaviotas, los tilos.
La música, los atletas, los platos de la región.
Los camareros, los usos locales, los cruces peatonales. ¡Todo!

Viajaremos sin mapa.
Llegaremos a todas partes.
Y haremos una mezcla de todas las manos,
todas las cosas y todos los nombres.
Y en todas partes gritaremos, exclamaremos:

¡Abecé!   ¡A!   ¡Be!   ¡Ce!

(extraído de *Ja! Naakt als de stenen* [*¡Sí! Desnudos como las piedras*], editorial Meulenhoff, Ámsterdam, 1989)

Morgen win ik de staatsloterij

Morgen win ik de staatsloterij.

Iedereen belt me op.
Vrienden, collega's, speelkameraden

klasgenoten, ooms, oude liefdes.
We spreken af in De Klok.
Het feest duurt tot de morgen.

Ik betaal alle schulden.
Ik geef een geheim aantal blanco cheques weg.

Ik koop een theater voor Karin
een planetarium voor Niek
en een tuin voor Ivo.
Mijn moeder krijgt een serie kleinkinderen
mijn vader een tropische republiek.

Dan ga ik een hectare in de bergen kopen
en een hotel in Coïmbra.
Daar schrijf ik met Arjen Aap Noot Vuur.

Ik schenk de staat mijn geboorteplaats
het stedelijk museum mijn zegen.

Ik steun de bescherming van de Yeti
en het instituut voor schaamte-bestrijding.

Dag en nacht rijden auto's door de straten
met luidsprekers op het dak.
«Sparen is zonde!»
«Laat de rijken de crisis betalen!»

Dus: Winkeliers, dichters en werklozen.
Wanhoopt niet! Wanhoopt niet!

De Maecenas komt!

(uit *Ja! Naakt als de stenen*, uitgeverij Meulenhoff, Amsterdam 1989)

Mañana me saco la lotería

Mañana me saco la lotería.

Todos me llamarán por teléfono.
Amigos, colegas, compañeros de juego
y de colegio, tíos, amores de antaño.
Nos daremos cita en *El Reloj*.
La fiesta durará hasta las tantas.

Pagaré todas las deudas. Regalaré
un número sin revelar de cheques en blanco.

Le compraré un teatro a Karin
un planetario a Nick
y a Ivo un jardín.
A mi madre le daré unos cuantos nietos
y a mi padre una república tropical.

Después me compraré una hectárea en la montaña
y un hotel en Coimbra.
Allí escribiré con Arjen el *abezetario*.

Legaré al Estado mi lugar de origen
al museo municipal mi bendición.

Donaré para la protección del yeti
y al instituto de lucha contra el pudor.

Circularán carros por las calles día y noche

con parlantes montados en el techo.
«¡Ahorrar es pecado!»
«¡Que la crisis la paguen los ricos!»

De modo que comerciantes, poetas y desempleados:
¡No desesperen!

¡El Mecenas está por llegar!

(extraído de *Ja! Naakt als de stenen* [*¡Sí! Desnudos como las piedras*], editorial Meulenhoff, Ámsterdam, 1989)

VUISTREGELS

Is het woonhuis besmet, zeiden ze
in het dorp van mijn grootouders
sluit dan een varken een nachtlang op
het kwaad kruipt in het beest
en alles is de volgende morgen schoon

In het bouwsel dat elk leven is
breekt er een moment aan dat heet
goede raad was duur, een lekkage
heeft de muren bedekt met rorschachfiguren
en het ruikt naar iets dat ooit
tijdens een oud spelletje werd verstopt

Kijk de tafel rond en probeer
uit te vinden wie de sigaar zal zijn
zo luidt een gouden tip voor pokeraars
zie je het slachtoffer niet
dan rest er maar een mogelijkheid

Dus zeg ik deze nieuwe dag
tegen het gezicht in de scheerspiegel
stop met graven als je in de put zit
wees bereid au & ja te zeggen
kijk om je heen, doorzoek alle kamers
en vind je het varken niet
dan ben jij het

(Uit *Waterstudies*, uitgeverij Meulenhoff, Amsterdam 1999)

Reglas de tres

Cuando está infectada la vivienda
decían en el pueblo del abuelo
hay que encerrar una noche a un cerdo
el mal se anida en el porcino
y al otro día está todo limpio

En el edificio que es toda vida
llega un momento al que llaman
al buen consejo no le hallé precio
la humedad cubre de manchas las paredes
y huele a algo que un día escondieron
jugando a algún antiguo juego

Mira a quienes rodean la mesa
y adivina quién pagará el pato
es una regla de oro en el póquer
si no descubres a la víctima
la posibilidad que queda es una

Por eso en este nuevo día

digo a la cara en el espejo
ya no caves si estás en el pozo
prepárate a decir ¡ay! & que sí
mira en derredor, registra los cuartos
y si no encuentras al cerdo
es que el cerdo eres tú

(extraído de *Waterstudies* [*Estudios acuáticos*], editorial Meulenhoff, Ámsterdam, 1999)

Het magerebrugwonder

De eerste twee boten passeerden vlot
maar de derde was een diep geladen aak
die zo traag naderde dat (cadeau Karin
pasta, room, boontjes, loodgieter bellen)

Plotseling doemt de aak dichtbij op
en zie ik dat hij geheel gevuld is
met water dat in springerige golfjes
uit het donkere ruim over de boorden stroomt

Boven de wachtende mensen
is de moeheid van de werkdag uitgegroeid
tot een bijna zichtbare tros tekstballonnen

Verwikkeld in gedachten en beslommeringen
zien we niet dat uit de aak
al het water van de Amstel opwelt
Incognito drijft de bron van de rivier voorbij

(uit *Waterstudies*, uitgeverij Meulenhoff, Amsterdam 1999)

El milagro del puente angosto

Los dos primeros barcos pasaron sin problemas
pero el tercero era una chalana bien cargada
que se acercaba tan lentamente que (comprarle regalo
de Karin, fideos, crema, fríjoles, llamar al plomero)

De repente la chalana se ha acercado
y veo que está totalmente cargada de agua
que produce pequeñas olas saltarinas
al desbordarse de la oscura bodega

En el espacio que cubre a la gente esperando
el cansancio de la jornada laboral se ha convertido
en un racimo casi perceptible de globos de texto

Sumidos en pensamientos y preocupaciones
no nos damos cuenta de que de la chalana
emerge toda el agua del río Amstel
De incógnito, pasa flotando el manantial del río

(extraído de *Waterstudies* [*Estudios acuáticos*], editorial Meulenhoff, Ámsterdam, 1999)

Nee en ja

Nee en ja er is altijd
meer dan één keus
En voor je iets doet (of laat)
kun je altijd tot basta tellen

Een ruzie vraagt twee meningen
een kus vier lippen

een lichaam vijf liter bloed

Om regen te maken, een boom
een huis, muziek, een droom
zijn meerdere elementen vereist

En in de sporen van schichtige dieren
rond een modderige drinkplaats
schitteren ’s nachts ontelbare sterren

Voor iemand die slechts denkt
met de één (en niet de ander)
is dat getal een hamer
en is de hele wereld een spijker

(uit *Waterstudies*, uitgeverij Meulenhoff, Amsterdam 1999)

NO Y SÍ

No y sí siempre hay
más de una opción
Y antes de hacer (o dejar de hacer)
siempre se puede contar hasta basta

Para una pelea hacen falta dos ideas
para un beso cuatro labios
para un cuerpo cinco litros de sangre

Para hacer lluvia, un árbol
una casa, música, un sueño
hacen falta varios elementos

Y en las huellas de animales espantadizos
alrededor de un abrevadero acenagado
brillan por la noche un millón de estrellas

Para alguien que solo piensa
con uno (y no con otro)
esa cifra es un martillo
y el mundo entero un clavo

(extraído de *Waterstudies* [*Estudios acuáticos*], editorial Meulenhoff, Ámsterdam, 1999)

Toespraak tot het plafond

ooit was de dolfijn een landdier
het wandelde rond en haalde adem
onder druk van de weersomstandigheden
werd de dolfijn in luttele millennia
richting het water gedreven
de eens volgroeide poten werden korter
en korter tot ze nagenoeg verdwenen
wat de dolfijn aan het bestaan
op het droge overhield waren de longen
evolutionair gezien is dat raar want
wat moet je daarmee onder water
vermoedelijk gaat het om een functie
die nuttig is zij het indirect –denk
bijv. aan lichaamshaar, blindedarm
staartbeentjes of in breder verband
het blijven voortbestaan van dichters–
misschien is het evolutionaire voordeel wel
dat het de dolfijn in staat stelt van tijd
tot tijd aan de oppervlakte te komen

boven het water uit te springen
en een blik te werpen op de blauwe
of sterren- of wolkenlucht
en de kust

(uit *Bij eb is je eiland groter*, uitgeverij Augustus, Amsterdam/Antwerpen 2010)

Discurso dirigido al techo

otrora el delfín era un animal terrestre
deambulaba y respiraba
presionado por las condiciones del tiempo
el delfín en escasos milenios
fue empujado hacia el agua
las patas plenamente desarrolladas se hicieron
más y más cortas hasta casi desaparecer
lo que al delfín le quedó de su permanencia
en tierra fueron los pulmones
evolutivamente eso es curioso porque
para qué le sirven en el agua
presumen que se trata de una función útil
aunque sea de manera indirecta –piénsese
por ejemplo en el vello, el apéndice
el coxis o en un marco más amplio
la supervivencia de los poetas–
tal vez la ventaja evolutiva sea
que le permite al delfín salir
de vez en cuando a la superficie
saltar por encima del agua
y echar un vistazo al cielo azul
o estrellado o nublado
y a la costa

(extraído de *Bij eb is je eiland groter* [*Cuando baja la marea crece tu isla*], editorial Augustus, Ámsterdam/Amberes, 2010)

ANNE VEGTER (1958)

Anne Vegter (1958) es la actual «poetisa nacional» de los Países Bajos y la primera mujer en ejercer esa función. Posee una pluma polifacética, de la que no solo han brotado poemas sino también libros para niños, obras teatrales y cuentos eróticos. Antes de la presentación de su primer poemario, *Het veerde* [*Rebotó*] (1992), publicó la novela infantil *De dame en de neushoorn* [*La dama y el rinoceronte*] (1989). Su poemario más reciente, *Eiland berg gletsjer* [*Isla montaña glaciar*] obtuvo el premio de poesía Awater en 2012.

12.15 UUR TOT 13.00 UUR

Er was op deze dag –tijdens de lunchpauzepauze– iemand die wilde weten hoe ik werk,
waar mijn ideeën vandaan komen. Tja zei ik, het probleem van de idee is

dat de problemen precies daar beginnen waar ze vandaan komt, neem nu dit gesprek.
Vanonder uit de bladeren klonk een onderdrukt protest of noem het opgewekt,

maar met de handjes voor de mond. Proestlachend zoals een klasje van elfjarigen er even
<niet> aan denken moet wat juf op de wc doet en of je daar iets van zou kunnen zien.
Het kan zijn zei ik, dat iets toevallig langs scheert –een ekster–. ‘s Avonds
wist ik terwijl ik uit het raam vloog hoe het juiste antwoord klonk: schel en zuiver.

(uit *Spamfighter*, uitgeverij Querido, Amsterdam 2007)

De las 12.15 a las 13.00

En el día de la fecha –en la pausa de la pausa del mediodía– alguien quiso saber cómo trabajo,
de dónde saco las ideas. Bueno le dije, el problema de la idea es

que los problemas empiezan justo allí donde ella nace, para muestra basta esta conversación.
Desde abajo de las hojas se oyó una protesta sofocada o llamémosla jovial,

pero tapándose la boca con las manos. Estallando de risa como una clase de niños de once años
que <no> se imaginan lo que hace la maestra en el baño y si habría algo para ver.

Puede ser le dije, que por casualidad algo me pase por delante –una urraca–. Por la noche
supe al salir volando por la ventana cómo sonaba la respuesta correcta: estridente y afinada.

(extraído de *Spamfighter* [*Filtro antispam*], editorial Querido, Ámsterdam, 2007)

All inclusive

Wat wil je geven? Of beter vragen wat het laatste is dat je onthield,
het kon wel eens de moeite waard zijn. Hecht je aan boodschappen?

Vandaag kocht ik doodgewone groene rijst. Ik trof een wethouder
in de supermarkt die tegen me zei: hoe snel het organisme zich herstelt!

Ook slechte mensen overleven gemakkelijk. Ons gesprek was van christelijke aard,

want overigens zijn we het oneens. Hij eet met kerst bij voorkeur in zijn
hoekhuis.

Ik heb je liefde genoemd als woord en daad en jij valt van de trap en je
hoofd knapt
en het geheugen stroomt uit je oren. Liefste, zwijgen verheft niet steeds.

We zullen middelen moeten vinden onze eindigheid te vervullen.
Keer de attracties niet de rug toe. Botsen, zweven, duiken, rollen, hangen

en trilling lengt tijd.

(uit *Spamfighter*, uitgeverij Querido, Amsterdam 2007)

Todo incluido

¿Qué quieres dar? O mejor preguntarte qué es lo último que recordaste,
podría llegar a merecer la pena. ¿Les das importancia a los mensajes?

Hoy compré arroz verde del corriente. En el supermercado me encontré
con un concejal que me dijo: ¡qué pronto se recompone el organismo!

También la gente mala sobrevive fácilmente. Nuestra charla era de carácter
cristiano,
porque por lo demás disentimos. Para navidad él prefiere comer en su casa
esquinera.

Te he mencionado amor como palabra y acto y tú ruedas por la escalera y te
rompes la cabeza
y la memoria fluye hacia afuera por las orejas. Cariño, callar no enaltece
todo el tiempo.

Tendremos que encontrar los medios para desempeñar nuestra finitud.
No vuelvas la espalda a las atracciones. Chocar, planear, zambullirse, rodar, colgar

y la vibración dilata el tiempo.

(extraído de *Spamfighter* [*Filtro antispam*], editorial Querido, Ámsterdam, 2007)

Onder een waarachtige hemel

Je liefste telde pauzes in je drinkgelag. Onder het huis ging de merel tekeer
met merels en goeie onderwerpen die nacht met schitterende regels.

Hij dreef me in een hoek <spelletje>. We hadden een zwakke dag. Iets ontplofte,
de stad verrees. Is er een protocol voor hoe je dan omgaat met beesten, zei je liefste.

Haast ritmisch, een bewonderenswaardige toon. Ik geloofde in royale afkomsten,
al stond ik vreemd met bolle handen en inmiddels ging iedereen tekeer.

De stad zakte lallend in elkaar. Voor radeloosheid geen, zei hij, of een enkel.
Eerst slachtoffers maken. Sommigen denken dat het eenvoudig is, maar ik bedoel echte.

(uit *Spamfighter*, uitgeverij Querido, Amsterdam 2007)

Bajo un cielo verosímil

Tu amor contaba pausas en tu bacanal. Bajo la casa armaba escándalo el mirlo
con mirlos y temas buenos esa noche con líneas magníficas.

Él me arrinconó <juguemos>. Teníamos un día flojo. Algo estalló, emergió
la ciudad. ¿Hay protocolos sobre cómo tratar entonces a los animales?, dijo tu amor.

De manera casi rítmica, un tono admirable. Yo creía en descendencias reales, aunque
estaba allí curiosamente con manos hinchadas y entretanto todos armaban escándalo.

La ciudad se hundió delirando. Para desesperación ninguna, dijo, o una sola.
Primero hacer víctimas. Algunos piensan que es sencillo, pero me refiero a de verdad.

(extraído de *Spamfighter* [*Filtro antispam*], editorial Querido, Ámsterdam, 2007)

Showen en trippen

Er is zielsveel geluk nodig in deze jurk met vertedering naar buren
te kijken die rond middernacht hun afvalzak in een container doen.

Er is zielsveel geluk nodig in deze jurk een taxi aan te houden die onwillig is
je tot buiten de stad te rijden waar loofwoud staat dat zich voortplant.

Er is zielsveel geluk nodig in deze jurk geluid te maken dat dieren overstemt
om aandacht te vangen van een geschminkte koningin.

Er is zielsveel geluk nodig deze jurk dronken en klaarwakker naar een show
te brengen, blind een deur te vinden waardoor je het toneel verlaat.

Er is zielsveel geluk nodig in deze jurk iets te slikken, een ballonvaart
te maken en op het mozaïek van je land neer te kijken als een slome
astronaut.

Er is zielsveel geluk nodig in stralend weer voorzichtig te verongelukken.
Stemmen schreeuwen zeggen wade in plaats van jurk.

(uit *Spamfighter*, uitgeverij Querido, Amsterdam 2007)

Exhibirse y flipar

Hace falta un mar de felicidad para mirar con ternura en este vestido a los
vecinos
que hacia la medianoche depositan sus bolsas de residuos en un contenedor.

Hace falta un mar de felicidad para parar un taxi en este vestido que se
muestra
reacio a llevarte hasta las afueras donde se reproduce un bosque frondoso.

Hace falta un mar de felicidad para hacer ruido en este vestido que tape a
los animales
para captar la atención de una reina maquillada.

Hace falta un mar de felicidad para llevar a un *show* este vestido borracha y
desvelada,
encontrar a ciegas una puerta por dónde abandonar la escena.

Hace falta un mar de felicidad para tragar algo en este vestido, hacer un viaje
en globo y contemplar desde arriba el mosaico de tu país cual astronauta aletargado.

Hace falta un mar de felicidad accidentarse con cautela en un día radiante.
Gritan voces dicen mortaja en lugar de vestido.

(extraído de *Spamfighter* [*Filtro antispam*], editorial Querido, Ámsterdam, 2007)

In de winter buiten wonen

We misten je pas toen je vertrek niet langer kon worden uitgesteld.
Later in de dag breaking news dat jij kaarsrecht op de achterbank

en je weigerde elk commentaar. Bestaat daar een woord voor
of zou een auditie je goed doen: er is studioruimte beschikbaar

een piepjonge coach met weetjes. Iedereen is mooi in het licht,
iemand vingert je standpunten en ik kan je bijna aanraken

vandaag is iedereen trouwens goed in alles beangstigend.
Een paard valt op knieën in de sneeuw, zei je zo vinden ze me.

(uit *Eiland berg gletsjer*, uitgeverij Querido, Amsterdam 2011)

Vivir afuera en invierno

No te echamos de menos hasta que ya no se pudo postergar tu partida.
Más tarde aquel día el notición de que tú bien derecho en el asiento de atrás

y te negabas a hacer comentarios. ¿Existen palabras para eso

o te haría bien una audición? Hay estudios disponibles

un entrenador pipiolo con datos útiles. A la luz todo el mundo es lindo,
alguien te hurga las posturas con el dedo y yo casi puedo tocarte

hoy a propósito todo el mundo es bueno en todo inquietante.
Un caballo se hinca de rodillas en la nieve, dijiste así me encuentran.

(extraído de *Eiland berg gletsjer* [*Isla montaña glaciar*], editorial Querido, Ámsterdam, 2011)

Iemand moest zich koning heten

Ik droomde dat ik jong lag opgerold in vreemd gewaad, ik was bedekt met dieren.
Ik kende nog geen naam van buiten, eigennaam ook kwijt. Kleine hermelijnen zwegen.

Ik droomde letterlijk dat niets op liefde wees, de dageraad kwam ook maar niet.
Ik droomde dit: mijn leven was te ruil, mijn staf keek uit naar eentje met illusies.

Hij koos voor water, ruilde me, ik was het water. Later zei ik iemand moest het doen.
Iemand moest de dijken spoelen, iemand moest de grond verschonen. Iemand moest

de goden Holland tonen. Lotsbestemming was niet echt mijn ding. Toen wilde ik mijn leven
nog eens ruilen. Misschien had Arnon Grunberg zin. Iemand moest het doen.

(t.g.v. de inhuldiging van koning Willem-Alexander, 26 april 2013)

Alguien tenía que llamarse rey

Soñé que de joven estaba acurrucado en un manto extraño, cubierto de animales.
No sabía de memoria ningún nombre, ni siquiera el propio. Pequeños armiños mudos.

Soñé literalmente que nada denotaba amor, tampoco se anunciaba la aurora.
Soñé esto: se permutaba mi vida, mi *staff* buscaba a uno con ilusiones.

Eligió el agua, me permutó, el agua era yo. Luego dije alguien tenía que hacerlo.
Alguien tenía que lavar los diques, alguien tenía que limpiar el suelo. Alguien tenía

que enseñar Holanda a los dioses. La predestinación no era para mí. Entonces quise volver
a trocar mi vida. Tal vez tuviera ganas Arnon Grunberg. Alguien tenía que hacerlo.

(con ocasión de la investidura de Guillermo Alejandro como rey de los Países Bajos, 26 de abril de 2013)

Zelf Maxima zijn

Wat doe je dan als je leert wat de meisjes de meisjes leren: de vaders vereren,
de moeders verdelen, de jongens bezetten, de wachten verkleden, de zusters
vervelen en leren dat heren de knikkers verdelen, vertellen wat rellen is als je

je joker speelt en in kringen verkeert, de paarden berijdt, de bloemen versnijdt,

illusie illusie verwijt. Wat als de meiden te slim om te mijden, in de kastelen zijn,
wat als de heren niet willen leren dat wat sterk is niet te bezweren is?

Zelf Maxima zijn.

Wat doe je dan met het humeur van de massa, de vallende glazen, de lachende
foto’s, de mare van vrijheid, de klappende handen, de vrije geluiden, de zeurende
tulpen, het gelijk van het ongelijk en hoe je de vrouw in de nacht zelf terug mag

vouwen in de koning.

(t.g.v. de inhuldiging van koning Willem-Alexander, 26 april 2013)

Ser tú misma Máxima

¿Qué haces cuando aprendes lo que las chicas les enseñan a las chicas: honrar a los padres,
dividir a las madres, ocupar a los varones, disfrazar a los guardias, aburrir a las
hermanas y aprender que los señores se reparten el ponqué, contar lo que es alborotar

cuando te juegas el comodín y frecuentas círculos, montas los caballos, recortas las flores, le
reprochas ilusión a la ilusión? ¿Y qué cuando las inteligentes e ineludibles nenas están en los
castillos, qué cuando los señores no aprenden que es imposible conjurar lo que es fuerte?

Ser tú misma Máxima.

¿Qué haces después con el humor de la masa, las copas caídas, las fotos
sonrientes, el rumor de libertad, las manos que aplauden, los sonidos libres, los tulipanes
molestos, la razón de la sinrazón y cómo ser la que por la noche repliega a la mujer

en el rey?

(con ocasión de la investidura de Guillermo Alejandro como rey de los Países Bajos, 26 de abril de 2013)

Menno wigman (1966)

Menno Wigman (1966) es poeta, traductor y antólogo. Tradujo a muchos poetas europeos, entre ellos a Charles Baudelaire, Gérard de Nerval, Rainer Maria Rilke y Else Lasker-Schüler. Tras su primer poemario, *’s Zomers stinken alle steden* [*En verano todas las ciudades apestan*] (1997), siguieron otros cinco que obtuvieron varios premios y gran aceptación. Entre ellos cabe citar el flamante *Slordig met geluk* [*Descuidado con la dicha*] (2016), que en el primer mes de publicación fue reimpreso dos veces. Su popularidad se debe en parte a su dominio estilístico y a su capacidad de verter una vitalidad abiertamente moderna en formas percibidas como clásicas.

Stil maar, wacht maar

Wat een geluk dat Holland niet bestaat.

Alleen een tenger land van mist en klei,
alleen miljoenen doden zonder steen,
alleen het ultimatum van de zee.

En wat een troost dat er geen morgen is,
dat er nooit sprake was van sneeuw en hagel,
zon en voorjaarswind - helemaal niks.

Alleen het ultimatum van het licht.
Tot zover het weerbericht.

(uit *’s Zomers stinken alle steden*, uitgeverij Bert Bakker, Amsterdam 1997)

Calla, espera

Qué suerte que Holanda no existe.

Solo una tierra endeble de niebla y arcilla,
solo millones de muertos sin lápidas,
solo el ultimátum del mar.

Y qué consuelo que no haya mañana,
que nunca haya habido nieve ni granizo,
sol ni viento primaveral: nada de nada.

Solo el ultimátum de la luz.
Hasta aquí, el pronóstico del tiempo.

(extraído de *'s Zomers stinken alle steden* [*En verano todas las ciudades apestan*], editorial Bert Bakker, Ámsterdam 1997)

Jeunesse dorée

Ik zag de grootste geesten van mijn generatie
bloeden voor een opstand die niet kwam.
Ik zag ze dromen tussen boekomslagen en
ontwaken in de hel van tweeëntwintig steden,
heilloos als het uitgehakte hart van Rotterdam.

Ik zag ze zweren bij een nieuwe dronkenschap
en dansen op de bodem van de nacht.
Ik zag ze huilen om de ossen in de trams
en bidden tussen twee maal honderd watt.

Ik zag ze lijden aan een ongevraagd talent
en spreken met gejaagde stem:
was alles al gezegd, nog niet door hen.

Ze waren laat. Aan geen belofte werd voldaan.
De steden blonken zwart als kaviaar.

(uit *'s Zomers stinken alle steden*, uitgeverij Bert Bakker, Amsterdam 1997)

Juventud dorada

Vi a las mentes preclaras de mi generación
desangrarse por un alzamiento que no llegó.
Los vi soñar entre cubiertas de libros y
despertar en el infierno de veintidós ciudades,
aciago como el corazón arrancado de Róterdam.

Los vi rendirse a una nueva borrachera
y bailar en el fondo de la noche.
Los vi llorar por los bueyes en tranvías
y rezar entre dos bombillos de cien watts.

Los vi padecer talentos no solicitados
y hablar con agitada voz:
si estaba todo dicho, aún no por ellos.

Llegaban tarde. No se cumplía ninguna promesa.
Las ciudades relucían negras como el caviar.

(extraído de *'s Zomers stinken alle steden* [*En verano todas las ciudades apestan*], editorial Bert Bakker, Ámsterdam 1997)

Bijna dertig

Nee, die juli bracht bepaald geen
revolutie in mijn bed. Hoe de zomer

zich ook gaf, het leek te laat om nog
een nieuwe hartstocht op te lopen.

Dus dook ik onder voor het zwermen
van de lust en heulde vrolijk
met de slaap. Bijna dertig dacht ik,
wordt mij toch iets helder. En ik zag
hoe alle parken overbloeiden,
hoe de hitte uit de hemel sloeg,

hoe de horde joeg op ander bloed
en zich vergrijpen wilde aan
een blonde levensgloed. En ik zag af.
Versliep de revolutie in mijn bed.
Vergat alvast te leven.

(uit *'s Zomers stinken alle steden*, uitgeverij Bert Bakker, Amsterdam 1997)

Treinta casi

De verdad aquel julio no trajo a mi cama
ninguna revolución. Por mucho que se me
diera el verano, parecía demasiado tarde
para contagiarme aún una nueva pasión.

Con lo que hube de esconderme del enjambre
del deseo y colaborar alegremente
con el sueño. Treinta casi pensé,
por fin algunas cosas se me aclaran. Y vi
cómo los parques rezumaban flores,
cómo el calor destellaba desde el cielo,

cómo la horda perseguía otras sangres
con ánimo de ultrajar un fervor vital
de pelo rubio. Y desistí.

La revolución la pasé en la cama.
Por lo pronto olvidé vivir.

(extraído de *'s Zomers stinken alle steden* [En verano todas las ciudades apestan], editorial Bert Bakker, Ámsterdam 1997)

MISVERSTAND

Dit wordt een droef gedicht. Ik weet niet goed
waarom ik dit geheim ophoest, maar sinds een maand
of drie geloof ik meer en meer dat poëzie
geen vorm van naastenliefde is. Eerder een ziekte
die je met een handvol hopeloze idioten deelt,

een uitgekookte klacht die anderen vooral verveelt
en 's nachts - een heelkunst is het niet.
De kamer blijft een kamer, het bed een bed.
Mijn leven is door poëzie verpest en ook
al wist ik vroeger beter, ik verbeeld me niets

wanneer ik met dit hoopje drukwerk vierenzestig
lezers kwel of, erger nog, twee bomen vel.

(uit *Zwart als kaviaar*, uitgeverij Bert Bakker, Amsterdam 2001)

MALENTENDIDO

Este será un poema triste. No sé muy bien por qué

desvelo este secreto, pero desde hace unos tres meses
estoy cada vez más convencido de que la poesía
no es una forma de amor al prójimo. Más bien un mal
compartido con un puñado de idiotas imposibles,

un lamento estéril que a los otros sobre todo aburre
y por las noches; no es ninguna cirugía.
El cuarto sigue siendo un cuarto, la cama una cama.
La poesía me arruinó la vida y aunque en otros tiempos
no era tonto, ahora no me la creo tanto

cuando torturo a sesenta y cuatro lectores con esta pila
de papel impreso o, peor aún, hago talar dos árboles.

(extraído de *Zwart als kaviaar* [*Negro como el caviar*], editorial Bert Bakker, Ámsterdam, 2001)

Nachtrust

Avond. Twee tuinen verder woedt het voorjaar
en sluipen kapers door het donker.
Ergens vechten nagels om een vacht. Gekrijs
om kruimels liefde. Stukgebeten oren.
De krolse oorlog van een voorjaarsnacht.

Bijna vergeten hoe ik met dezelfde woede
door het donker joeg, hoe jij nog valser
dan een kat je nagels in drie harten sloeg.
Wat is het lang geleden en wat blijf je mooi.

Ik heb de dagen één voor één geteld
en met de beste woorden die ik heb:
ik hou van je. In jou vind ik een bed.

En het is lente en we delen hier
dezelfde nacht met alles wat dat zegt.

(uit *Zwart als kaviaar*, uitgeverij Bert Bakker, Amsterdam 2001)

Reposo nocturno

Noche. Dos jardines más allá ruge el equinoccio
  y unos piratas se deslizan en la oscuridad.
En algún rincón pelean uñas por un pellejo. Aullidos
  por migajas de amor. Orejas mordidas.
La guerra en celo de una noche de primavera.

Casi olvido cómo yo, con el mismo ardor,
  en la oscuridad me lancé a cazar y tú, más taimada
que una gata, clavaste tus uñas en tres corazones.
  Cuánto hace y qué hermosa te conservas.

He contado los días uno a uno
  y con las mejores palabras que poseo:
te quiero. En ti encuentro un lecho.

Y es primavera y aquí compartimos
  la misma noche con todo lo que ello implica.

(extraído de *Zwart als kaviaar* [*Negro como el caviar*], editorial Bert Bakker, Ámsterdam, 2001)

Lichaam, mijn lichaam

Lichaam, mijn lichaam, hoeveel handen

van hoeveel vreemden kreeg je op je af?

Ooit was de dood een klamme kappershand.
Toen kwam de vrieskou van een stethoscoop.

Weer later brak je in een tandartsstoel
of zat een valse leerkracht aan je hoofd.

En dan die metro’s met dat drukke vlees,
dat restvolk dat als vissen langs je gleed

in winkels, liften, stegen en coupés,
lichaam, mijn lichaam, denk toch aan de geur

van eerste kamers en verliefde lakens,
de lente die het in ons werd. Want wij

zijn bang. En angst duurt soms een lichaam lang.
Straks lig ik daar en wordt mijn haar gekamd.

(uit *Dit is mijn dag*, uitgeverij Prometheus, Amsterdam 2004)

Cuerpo, mi cuerpo

Cuerpo, mi cuerpo, ¿cuántas manos
de cuántos extraños vinieron a ti? Alguna vez

la muerte fue una mano húmeda de peluquero.
Luego vino el frío gélido de un estetoscopio.

Más tarde te quebraste en una silla de dentista
o te acarició la cabeza un profesor ladino.

Y luego el metro con sus carnes agitadas,
huestes marginales te rozan como peces

en tiendas, ascensores, callejas y vagones,
cuerpo, mi cuerpo, recuerda aquel aroma

de primeros cuartos y sábanas enamoradas, la
primavera que prendió en nosotros. Porque tenemos

miedo. Y el miedo dura a veces lo que un cuerpo.
Al cabo estaré metido allí y me peinarán el pelo.

(extraído de *Dit is mijn dag* [*Este es mi día*], editorial Prometheus, Ámsterdam, 2004)

Tot besluit

Ik ken de droefenis van copyrettes,
van holle mannen met vergeelde kranten,
bebrilde moeders met verhuisberichten,

de geur van briefpapieren, bankafschriften,
belastingformulieren, huurcontracten,
die inkt van niks die zegt dat we bestaan.

En ik zag Vinexwijken, pril en doods,
waar mensen roemloos mensen willen lijken,
de straat haast vlekkeloos een straat nabootst.

Wie kopiëren ze? Wie kopieer
ikzelf? Vader, moeder, wereld, dna,
daar sta je met je stralend eigen naam,

je hoofd vol snugger afgekeken hoop
op rust, promotie, kroost en bankbiljetten.
En ik, die keffend in mijn canto's woon,

had ik maar iets nieuws, iets nieuws te zeggen.
Licht. Hemel. Liefde. Ziekte. Dood.
Ik ken de droefenis van copyrettes.

(uit *Dit is mijn dag*, uitgeverij Prometheus, Amsterdam 2004)

Para concluir

Conozco bien la pena de las copisterías,
  de hombres hueros con diarios amarillentos,
madres anteojudas con cambios de domicilio,

el olor a papeles de cartas, extractos de cuentas,
  declaraciones de impuestos, contratos de alquiler,
la tinta de nada que da fe de que existimos.

Y vi prístinas urbanizaciones sepulcrales
  donde la gente quiere parecer gente en vano
y la calle imita una calle casi impecablemente.

¿A quiénes copian? ¿A quién o a quiénes
  copio yo? Padre, madre, mundo, ADN,
presencia radiante con nombre propio,

la cabeza llena de esperanza copiada sagazmente
  de descanso, ascenso, descendencia y billetes.
Y yo, que vivo ladrando en mis cantos,

ojalá tuviera algo nuevo, algo nuevo que decir.
    Luz. Cielo. Amor. Dolencia. Muerte.
Conozco bien la pena de las copisterías.

(extraído de *Dit is mijn dag* [*Este es mi día*], editorial Prometheus, Ámsterdam, 2004)

Sasja Janssen (1968)

Sasja Janssen (1968) publicó dos novelas –*De kamerling* [*El camarlengo*] (2001) y *Teresa zegt* [*Dice Teresa*] (2005)– antes de volcarse de lleno a la poesía. A su primer poemario *Papaver* [*Amapola*], publicado en 2007, le siguieron *Wie wij schuilen* [*A quienes guarecemos*] (2010) y *Ik trek mijn species aan* [*Me pongo mi especie*] (2014), este último nominado al premio de poesía VSB.

Lege verzameling

Mijn verzameling leeg houden lukt alleen door
te verzamelen, natuurlijk werk ik aan de verzameling
van alle verzamelingen, dat is wat ze tegen me zeggen
alsof ik niet weet wat leegte is, ik drink graag absolutie
hou toch op

Niemand wil mij met nul ruilen, maar ik houd me aan
de regels, mag ik nu eens verdrinken wanneer ik dat wil?
Ik wil vallen onder hen die je kunt inwisselen
tegen leeg tarief, de kleermaker die zijn eigen pakken
meet, een tandarts die zijn kiezen trekt

Ontdoe elke dag je geest van de verzamelingen
die daar ongemerkt als mieren naar binnen sluipen
je kan ze geen ongelijk geven, zo zijn mieren
nu eenmaal, vooral die er een hard hoofd in hebben
maar met niets heeft het weinig van doen

(uit *Papaver*, uitgeverij Querido, Amsterdam 2007)

Conjunto vacío

Solo juntando consigo mantener vacío mi conjunto,
claro que intento forjar el conjunto de todos los
conjuntos, eso es lo que me dicen como si no supiera
lo que es el vacío, me encanta beber absolución
ya basta

Nadie quiere cambiarme por cero, pero yo me atengo a
las reglas, ¿podrían dejar que me ahogue cuando quiero?
Quiero formar parte de los que pueden cambiarse
por una tarifa vacía, el sastre que mide sus propios
trajes, un dentista que se saca las muelas

Libera cada día tu mente de los conjuntos
que se meten en ella inadvertidamente como hormigas
no les falta razón, las hormigas
son así, sobre todo las empedernidas
pero poco tiene que ver con la nada

(extraído de *Papaver* [*Amapola*], editorial Querido, Ámsterdam, 2007)

Verlaat

Wij verlaten ons. Wij geven ons niet terug, kom nou.
Er staat nog wat hondenmelk in de ijskast, vergeet
dat niet, we zijn zo zonde en hangen ons op aan de
donkergroene dag.

Als er niets over is, dan spijt dat ons niet meer.
O, kijk ook nog even in de dekenkist, daar lag een keer
een hert. Als het leeft, blieft het géén hondenmelk, alleen

wij weten hoe gezond dat is, wat weet een hert daarvan.
Zeg het dat wij niet meer weten wat het lust om
te leven, dan kunnen wij er niets aan doen.

Sommigen zullen denken dat wij in de zuilen van de bomen
verblijven, wie zoiets denkt heeft te veel verhaaltjes gelezen.
Dat is niet meer van onze tijd.
En ja, wij komen terug zonder ons.
Dag hemel in cipressenrouw. Dag hemelende cipres.

(uit *Wie wij schuilen*, uitgeverij Querido, Amsterdam 2010)

Abandono

Nos abandonamos. No nos devolvemos, faltaría más.
Queda algo de leche de perra en la nevera, no
lo olvides, somos tanto pecado y nos colgamos del
día verde oscuro.

Si no queda nada, ya no lo lamentamos.
Ah, y mira también en el arcón, una vez adentro había
un ciervo. Vivo la leche de perra no le agrada, solo
nosotros sabemos lo sana que es, un ciervo cómo va a saber.
Dile que ya no sabemos qué cosas le gusta comer para
vivir, así no podremos hacer nada.

Algunos pensarán que residimos en las columnas de los
árboles, quienes así piensen han leído demasiados cuentos.
Eso ya no es de nuestro tiempo.
Y sí, volveremos sin nosotros.
Adiós cielo enlutado de cipreses. Adiós ciprés celestial.

(extraído de *Wie wij schuilen* [*A quienes guarecemos*], editorial Querido, Ámsterdam, 2010)

Mannin

Gisteren was de familie bijna op, ons was ons, maar niet meer vandaag.
Eerst stormde het mispels, daarna kwam de regen die lui over ons viel.
Wij dachten nog zomerdagen, ook die raakten leeg.

Ik nam een koffer en liep door kromme weilanden, de zwarte paarden spiegelden
jou in hun vel. Een varkensboer hoedde mij tot het ochtenddonker en ik vluchtte
naar waar jij ons verstoft had. Daar at ik van sprinkhanen hun groene vlees.

Toen ik niet meer wist hoe ons heette, heb ik mij begraven bij vreemde ouders
ik kon van iedereen het langst mijn adem verbergen. Toch wekte een vroeg uur mij, en
versleepte ik mijn koffer met kleine bezittingen steeds weer.

(uit *Wie wij schuilen*, uitgeverij Querido, Amsterdam 2010)

Hombruna

Ayer casi se habían acabado los parientes, estábamos entre nosotros, hoy ya no.
Primero hubo tormenta de nísperos, luego vino la lluvia que nos cubrió cansina.
Todavía pensamos días de estío, también se vaciaron.

Tomé una maleta y caminé por prados torcidos, los negros caballos te reflejaban
en su piel. Un porquero me cuidó hasta la penumbra matinal y me fugué

adonde tú nos habías llenado de polvo. Allí de saltamontes comí su carne
verde.

Cuando ya no recordaba cómo se llamaba nosotros, me enterré con padres
ajenos
de todos era la que más sabía esconder la respiración. Igual una hora
temprana
me despertó y acarreé mi maleta con pequeñas pertenencias una y otra vez.

(extraído de *Wie wij schuilen* [*A quienes guarecemos*], editorial Querido, Ámsterdam, 2010)

WILDE VINEX

Ik ga mijn eigen dood uitkiezen, ik ben een vinexvrouw,
geen buitenmeisje.
Ik loop in mijn vlinderbroekje op het terras, ogen ploppen
overal uit, uit mijn benen, mijn buik en mijn broekje is zo klein
zacht en zo champagne, hier in deze wijk met houten kades
zonder water, waar meisjesbenen tegen de gevel groeien.

Ik ken een zwaluw die veren verpandt voor mijn noten,
hij laat ze op mijn voeten vallen, ik bewaar ze voor de slaap.
Ik zie een man die hangt een kaarsrechte herinnering
over zijn vrouw, zijn kind de zoom die zij lospeutert.
Het wijst uit de hoek mijn tepels aan.
Ik draai mijn loop.
Ik ben een verschrikkelijk organisme dat uitverkiest.
Ik ben koningsblauw.
Ik sta in wilde schoonheid.

(uit *Wie wij schuilen*, uitgeverij Querido, Amsterdam 2010)

Suburbana desatada

Elegiré mi propia muerte, soy suburbana,
no provinciana.
Ando por la terraza en mis shorts de lencería, asoman ojos
por todas partes, en mis piernas, mi panza y mis shorts son tan escuetos
suaves y tan color champán, en este barrio con muelles de madera
sin agua, donde en las fachadas crecen piernas femeninas.

Conozco una golondrina que empeña plumas a cambio de mis notas,
las deposita en mis pies, yo las guardo para cuando llega el sueño.
Veo a un hombre colgado un recuerdo empinado
sobre su mujer, su hijo el dobladillo que ella le sonsaca.
Desde la esquina señala mis pezones.
Giro mi andar.
Soy un terrible organismo selectivo.
Soy azul real.
Me yergo en belleza salvaje.

(extraído de *Wie wij schuilen* [*A quienes guarecemos*], editorial Querido, Ámsterdam, 2010)

Ze laat achter een ijswit mannenhemd…

Ze laat achter een ijswit mannenhemd aan een spijker
een trui die smerig grijs mijn navel dreigt, schoenen voor
aan een blote wreef, de kalkmuur een aalmoes voor straks alleen.

Komt vertrek zeggen, kijk, dag dag nirwana, waarom dan
zich een laatste keer laten dekken als een tafel zonder gast, een likkepot
voor op het linnen?

Ze spreidt naar het kleine kleinere aanminnigste allerbinnenste
waar ik zie hoe verlaten ik ben.

(uit *Ik trek mijn species aan*, uitgeverij Querido, Amsterdam 2014)

Ella deja colgada en un clavo una camisa…

Ella deja colgada en un clavo una camisa blanca hielo de hombre
un suéter que sucio y gris amenaza mi ombligo, zapatos para
un empeine desnudo, la pared blanqueada una limosna para luego sola.

Viene a decir partida, mira, chau chau nirvana, entonces ¿para qué
dejarse cubrir una última vez como una mesa sin huésped, un chupadero
para encima del mantel?

Se extiende hacia lo pequeño más pequeño más encantador más más
    interior
donde veo lo abandonada que estoy.

(extraído de *Ik trek mijn species aan* [*Me pongo mi especie*], editorial Querido, Ámsterdam, 2014)

Tot vandaag alleen woorden gebruikt…

Tot vandaag alleen woorden gebruikt, maar zijn daarmee
moeten ophouden, de ramen dampen van onze gist

door het spartelende, het vallende, het tedere, het misselijke
het zoete, het vleselijke, het blauwige bengelen om elkaars hals.

We hebben ons gezongen. We hebben ons voor het eerst.

(uit *Ik trek mijn species aan*, uitgeverij Querido, Amsterdam 2014)

Hasta hoy solo usamos palabras…

Hasta hoy solo usamos palabras, pero tuvimos que
dejarlo, las ventanas humean de nuestro fermento

por el agitado, el precipitado, el tierno, el repulsivo
el dulce, el carnal, el azulado colgarnos del cuello mutuo.

Nos hemos cantado. Nos hemos por primera vez.

(extraído de *Ik trek mijn species aan* [*Me pongo mi especie*], editorial Querido, Ámsterdam, 2014)

Als de hond van de buren ziek is…

Als de hond van de buren ziek is en hij wil doodgaan
in een land waar zijn gebIaf zuidelijk aandoet
ga ik op reis naar streken met altijd hondsdagen
en ik neem mee een pillendoos van zilver
met de dosis van de dood.
Zijn mijn voeten licht genoeg, mijn wangen los?
Il faut cultiver zegt de hond.

Ik draag mee mijn grenzeloosheid als wapen
mijn bloed tegen koortsen en knokkelangst
ontelbare landkaarten zodat ik weet waar ik niet moet zijn
mijn kinderjezus aan een kruis om die te laten zien
hoe hij hangt in het land waar het blaffen pas wegsterft

in de ochtend. We dragen dezelfde naam, aanbidden
dezelfde grond, de hond en ik.

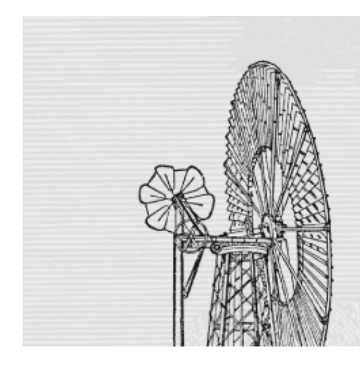
(uit *Ik trek mijn species aan*, uitgeverij Querido, Amsterdam 2014)

Cuando el perro del vecino enferma…

Cuando el perro del vecino enferma y quiere morir
en un país donde sus ladridos parecen meridionales
viajo a comarcas con canícula permanente
y me llevo un pastillero de plata
con la dosis de la muerte.
¿Están bien livianos mis pies, mis mejillas sueltas?
Il faut cultiver dice el perro.

Porto mi ilimitación como arma
mi sangre contra fiebres y fobia al dengue
incontables mapas para saber dónde no encontrarme
mi niño jesús en la cruz para mostrarle
cómo pende en el país donde los ladridos no mueren
hasta la madrugada. Llevamos el mismo nombre, adoramos
la misma tierra, el perro y yo.

(extraído de *Ik trek mijn species aan* [*Me pongo mi especie*], editorial Querido, Ámsterdam, 2014)

HAGAR PEETERS (1972)

Hagar Peeters (1972) era ya una cara conocida en los podios de poesía holandeses antes de publicar su primer poemario, *Genoeg gedicht over de liefde vandaag* [*Basta por hoy de escribir poemas de amor*] (1999), al que siguieron otros tres que, debido a su combinación de un tono asequible, líneas de pensamiento originales y posturas valientes, lograron gran aceptación del público. El pasado año se publicó su primera novela, *Malva*, sobre la hija –fallecida a edad temprana– del poeta chileno Pablo Neruda.

GENOEG GEDICHT OVER DE LIEFDE VOOR VANDAAG

Genoeg gedicht over de liefde voor vandaag
want al schrijvend heb ik de liefde niet bedreven.
Het leven laat zich maar al te graag
liever beschrijven dan beleven.
Die jij van wie ik zo hoog opgeef
die leeft niet behalve zoals ik je opschreef.
Je kust en je verlaat zoals de windhaan draait,
mijn plaat steeds overslaat,
zoals, zoals men zegt, dat in het echte leven gaat.

Al die minnaars met al hun dichtklappende deuren.
Ik zou geen tijd meer hebben, de pen eens op te pakken
als ik mezelf steeds in de spiegel moest keuren
en met naaldhakken aan mijn nagels moest lakken.
Een dichter is nooit te vangen met haar eigen pen.
Steeds heeft zij haar antwoord klaar

want je kwetst haar zoals zij had gepland
al keren haar woorden zich soms tegen haar;
zij zijn minstens zo ontrouw als haar minnaars.

Míjn woorden niet. Die blijven aan mij gekluisterd.
Nooit werd een wreder moeder in de poëzie beluisterd
dan die, die haar kroost op het hart hield gedrukt:
«blijf voor altijd zoals ik het je heb ingefluisterd.»
Maar nee, de inkt kruipt waar hij niet kan gaan
zoals het bloed, in zo veel aan de inkt gelijk.
Dus ik zeg je, toe maar, vlieg dan uit,
maar ga niet met de verkeerde mannen mee naar huis.

(uit: *Genoeg gedicht over de liefde vandaag*, uitgeverij Podium 1999)

Basta por hoy de escribir poemas de amor

Basta por hoy de escribir poemas de amor
porque escribiendo dejé de practicarlo.
La vida tiende a preferir que la describan
antes que a permitir que se la viva.
El tú del que tanto yo me jacto
no está vivo salvo como te he anotado.
Besas y abandonas cual veleta que gira,
tu aguja en mi disco siempre saltando,
tal como pasa –dicen– también en la vida.

Tantos amantes cerrando sendas puertas.
Ya no tendría tiempo de empuñar la pluma
si tuviera que mirarme al espejo a cada rato
y con los tacones puestos pintarme las uñas.

No se puede cazar con su pluma a una poeta.
Siempre tendrá preparada una respuesta
porque la hieres tal como ella lo ha planeado
aunque sus palabras se vuelvan contra ella,
infieles cuanto menos como sus amantes.

No así mis palabras, que he atado con cadenas.
Nunca en la poesía se ha escuchado a madre
más cruel que aquella que a su prole encarecía:
«sean siempre como yo les tengo dicho».
Pero no, la tinta como la sangre siempre tira,
en ese aspecto son fluidos parecidos.
Por eso yo te digo emprende el vuelo, anda, pero
no dejes que malos hombres te lleven a sus casas.

(extraído de: *Genoeg gedicht over de liefde vandaag* [*Basta por hoy de escribir poemas de amor*], editorial Podium, Ámsterdam, 1999)

In het theater

Als plotseling in het donker zich
een elleboog verheft,
vastbesloten
deze leuning te bezetten,

kan hij zijn arm terugtrekken
of ik de mijne
maar deze aarzeling
waarin iedereen gelijk heeft
houdt mijn elleboog langdurig
in de greep van de zijne.

Nu gaan mijn gedachten dwalen

als dronken acteurs
die het podium verlaten
om zich onomwonden te bekommeren
om wat mij plotseling aan zich
bevroren houdt
en in iets vreemds verbonden.

Deze aanraking met een vreemde
waartegen ik niet kan bewegen
laat zijn aanwezigheid door mijn veel te dunne
avond branden
tot iets daarbinnen

tot applaus ons opheft
aan onze handen.

(uit *Koffers zeelucht*, uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam 2003)

En el teatro

Cuando de pronto en la oscuridad
se eleva un codo
resuelto firmemente
a ocupar este apoyabrazos,

él puede retirar su extremidad
o yo la mía
pero esta vacilación
en la que todos tienen razón
hace que su codo adquiera
un control prolongado sobre el mío.

Ahora mis pensamientos se dispersan
como actores ebrios
que abandonan la escena
para ocuparse sin rodeos
de aquello que de repente
me mantiene atada, helada,
implicada en algo extraño.

Este contacto con un desconocido
que inmoviliza mis defensas
atraviesa ardiente mi
por demás fina velada
hasta que algo por dentro

nos alza al aplauso
a nuestras manos atado.

(extraído de *Koffers zeelucht* [*Maletas de aire marino*], editorial De Bezige Bij, Ámsterdam, 2003)

In hun schaduw

Het is het lot van generaties
dat zij altijd worden gescheiden,
verschillende werelden binnendringen
op dezelfde, deze ene, aarde.

De toekomst laat geen ouden van dagen,
het verre verleden geen minderjarigen
en de rest geen doden toe.
Ze leven in elkaars schaduw.

Na het opstaan van de dag

liggen ze te slapen
in kamers dwars door onze muren
terwijl wij door ze heen zitten te praten.

(uit *Koffers zeelucht*, uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam 2003)

A SU SOMBRA

Es el sino de las generaciones
verse siempre separadas,
penetrar mundos distintos
en esta misma, única, Tierra.

El futuro no admite ancianos,
el pasado remoto, menores
y el resto, individuos muertos.
Viven unos a la sombra de otros.

Cuando se levanta el día
duermen en cuartos
que atraviesan nuestras paredes
mientras nosotros hablamos.

(extraído de *Koffers zeelucht* [*Maletas de aire marino*], editorial De Bezige Bij, Ámsterdam, 2003)

VANNACHT KWAM IK MIJN OUDERS TEGEN

Vannacht kwam ik mijn ouders tegen,
twee bleke schimmen die naar elkaar
toe negen in het witte licht van een lantaarn.

Aan hun geluk te zien kon ik nog niet
geboren zijn. Ze waren jong en heel verliefd.
Een groot verdriet bedroefde mij
omdat ik wist hoe het zou verdergaan.

Zij schaterde om iets dat hij haar toegefluisterd had.
Hij lachte hard zoals hij nog vaak doet.
We wisselden een beleefde groet
en daarna scheidden zich weer onze wegen.

‘Wacht maar’, riep ik hen na,
wij komen elkaar nog wel eens tegen.
Gearmd gingen ze zwijgend om een hoek.

(uit *Koffers zeelucht*, uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam 2003)

Anoche me encontré con mis progenitores

Anoche me encontré con mis progenitores,
dos pálidas figuras inclinadas
en la blanca luz de una farola.

A juzgar por su felicidad yo aún no podía
haber nacido. Eran jóvenes y estaban
muy enamorados. Una gran tristeza me invadió
pues sabía cómo continuaría.

Ella soltó la carcajada por algo que él le susurró.
Él se rio con ganas como todavía suele hacer.
Intercambiamos un saludo muy cortés

y otra vez se separaron nuestros caminos.

«Ya verán», alcancé a gritarles todavía,
que algún día nos volveremos a encontrar.
Abrazados y en silencio dieron vuelta a una esquina.

(extraído de *Koffers zeelucht* [*Maletas de aire marino*], editorial De Bezige Bij, Ámsterdam, 2003)

Godbetert die vader van mij

Godbetert die vader van mij was altijd haantje
de voorste waar het onrecht betrof.
Hij was kameraadreiziger, *medebeweger*
op de golven van de historie, beschreef die
met zekere hand, kogelloos standvastig
waagde hij zich in mistige steden in den verre,
in verder dan het hemd en dan de rok
die mijn moeder omhoogtrok
om van mij te bevallen.

Godsamme mijn vader op wie ik zo trots was
dat ik hem na wilde volgen,
een fellowkindeke klein;
zelfs op zijn knie reisde ik hopsasa
op een kameel door de woestijn met de karavaan
ver weg van haar die jarenlang nog
lag na te kermen in haar slaapkamer
waar geen oog dicht noch daglicht in mocht,
geen buitenlucht, geen buitenland
en geen vadergezicht om dieper te verwelken
dan door mijn ontstelpen

maar mijn vader, ay ay compañero, zat in Chili,
Nicaragua, op een stoomschip over de oceaan,
in de petoet in Bolivia met baard, mes en hoed
de wereld te klein voor hem te vinden
en zij bracht in haar eentje een heel nieuw leven groot.

Mijn voetsporen smelten in sneeuw.
Ze nemen de vorm aan van een onbedoeld dier
en verdwijnen opeens halverwege.

(uit *Koffers zeelucht*, uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam 2003)

Hay que ver mi padre

Hay que ver mi padre siempre en primera
fila denunciando la injusticia.
Fue compañero de viaje, *comecedor*[5]
en las olas de la historia, que describió
con mano firme, perseverante sin balas
se aventuró en nebulosas ciudades lejanas,
ajeno al llamado de faldas distantes
como la que alzó mi madre
cuando me parió.

Habráse visto mi padre del que me enorgullecía
tanto que quería seguir sus pasos,
menuda compañerita de viaje;
hasta viajaba aupada en su regazo
en camello por el desierto con la caravana
lejos de la que siguió gimoteando
durante años en su cuarto sin permitirse
pegar ojo ni dejar entrar la luz del día

ni el aire libre, ni el extranjero ni tampoco
la cara paterna para marchitarse todavía más
que por mi afloración

pero mi padre, ay ay compañero, estaba en Chile,
Nicaragua, cruzando el océano en un barco de vapor,
en la mazmorra en Bolivia con barba, cuchillo y sombrero
el mundo un pañuelo para encontrarlo
y ella sola criando toda una nueva vida.

Mis huellas se derriten en la nieve.
Adoptan la forma de un animal involuntario
y desaparecen de pronto a medio camino.

(extraído de *Koffers zeelucht* [*Maletas de aire marino*], editorial De Bezige Bij, Ámsterdam, 2003)

Het spreekwoord zegt

Zoals een Romeins leger na een nederlaag
de terugtocht aanvaardde

zo is na elk verlies een terugtocht mogelijk.
Aanvaard die.

Aanvaard niet het verlies
maar de terugtocht die er op volgt

tot in de eigen verschansing
het harnas van het lichaam

tot waar je was
voor het verlorene volgde

en kies iets anders.
Een weg naar Rome.

(uit *Loper van licht*, uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam 2008)

Dice el refrán

Así como un ejército romano tras una derrota
emprendía la retirada

así es posible retirarse cada vez que uno pierde.
Acéptalo.

No aceptes perder
sino el retirarse que le sigue

hasta la propia trinchera
la coraza del cuerpo

hasta donde estabas
antes de que siguiera lo perdido

y elige otra cosa.
Un camino a Roma.

(extraído de *Loper van licht* [*Alfombra de luz*], editorial De Bezige Bij, Ámsterdam, 2008)

---

[5] *medebeweger*-comecedor: neologismo de la autora con el significado de alguien que se mece con otros. [N. del T.]

TSEAD BRUINJA (1974)

Tsead Bruinja (1974) se presenta con frecuencia en festivales y escenarios nacionales y extranjeros. Escribe tanto en holandés como en frisón, la segunda lengua oficial de los Países Bajos, hablada en la provincia septentrional de Frisia. En 2000 publicó en ese idioma su primer poemario, *De wizers yn it read* [*Las agujas en el rojo*], seguido en 2003 de su primer poemario holandés, *Dat het zo hoorde* [*Que así debía ser*]. Desde entonces ha publicado otros ocho poemarios y compilado varias antologías poéticas.

BRÊGEMAN

wyldfrjemd wie sy net dy’t my it nijs brocht
fan dyn oankommend ferstjerren ik tocht
dan sil ik sjonge sjonge om wat
ik noch fan dy wit foar de helsdoarren

wei te skuorren krij ik it ferjitboek
op skoat en begjin út dit deade skrift
dat ik net machtiger bin as
hokker taal ek dy op te fiskjen

sasto my besochtst út in wek
ûnder in brêge te lûken en
sels yn panyk wiet pak hellest sa
sil dit liet my net mije kinne

kom heit byn my de houtsjes ûnder
ik haw de krappe jongeslearskes hast oan

kom byn my de houtsjes ûnder
it iis is tin as dyn wurge antlit
út wetterige eagen stoarrest my oan
kom noch ien kear út dyn tsjûk wollen grêf
en byn my de houtsjes ûnder
it wetter sil ús op him fleanen sjen

sa brocht mem ús bliid oan de wâlskant
dêr't ús earste reis begûn mei har
yn ús gedachten oer trochsichtich swart
oer pas op sjoch stroffeltûken en

beferzen bleien vissticks grapke
ik besocht it iis te brekken mei
bernehumor mei bernehannen
mar do wiest by dyn wiif siik thús

en hast yn it berteplak de lannen
dêr't troch wite wintertekken grien gers
bedimme waard grien gers dat foarhinne
dyn sachte soallen koe fuotten dy't no

sûnder faam iensum mei my oer tryst wetter jagen
as gjin oar better noch as mem
koenen dizze sleatsjes en greiden dy
dit doarp mei it tsjerkhôf fol kunde

de gouden hoanne de spitse tsjerketoer
deun by it hûs de pleats dêrsto
dysels it stjoeren it drummen leardest
dêr't jim heit dy galoppearjen seach

it sadel in neaken hynsterêch

ier gie de skeppe foar him de grûn yn
dy’t my trijerisom syn namme liende
doe’t ik noch gjin heit hjitte koe

kom byn my de houtsjes ûnder
ik haw de krappe griene jongeslearskes oan
byn my de houtsjes ûnder
it iis is tin as de tydlike ôfstân tusken ús
no’t ik oer de grinzen hinne dy droech oansjen kin
moatst my noch ien kear de houtsjes ûnderbine
of klim noch ien kear yn ’e pinne
en lit it papier ús oer it iis fleanen
jagen janken sjen

fertel noch ris hoest de learaar
muzyk dy’t dy mei de kaaien lef
om ’e earen reage rjocht
yn ’e sek wâdest flaufallen sabeare

ferrektest it sorry te sizzen
tsjin direkteuren bleaust koart foar de kop
thús dêrst tusken it krûme en it rjochte
dyn eigen djippe paad fan begrutsjen eidest

swier as stien lei it brek oan ferjeffenis
yn ’e búk doest it krús net mear
om ’e nekke ha koest en jim mem
gjin himels hûs mear hie om op dy te wachtsjen

byn my de houtsjes ûnder heit
dizze wrâld is de echte
tusken my en har wiesto de brêgeman
no is it slim simmer lizze de houtsjes

yn it fet yn ’e kelder
foar ús dânsje skriuwerkes op it wetter
it wetter is as in blau laai
sa skjin sa tsjuster

(uit *De man dy’t rinne moat* [*De man die lopen moet*], uitgeverij Bornmeer, Gorredijk 2001)

Guardapuente

no era una desconocida la mujer que me dio
la noticia de tu inminente muerte pensé
entonces cantaré cantaré para rescatar lo que
recuerdo de ti a las puertas del infierno

pongo en mi regazo el libro del olvido
y de esta letra muerta que no domino
más que cualquier otra lengua
empiezo a repescarte

igual que tú intentaste rescatarme
de un hueco en el hielo bajo un puente
y al entrar en pánico fuiste a parar al agua
esta canción tampoco me podrá evitar

anda papá átame los patines
ya casi me he puesto las botitas ajustadas
anda átame los patines
el hielo es fino como tu cara agotada
tus ojos lagrimosos me miran fijamente
sal otra vez de tu gruesa tumba lanuda
y átame los patines
el agua nos verá volar sobre ella

mamá nos llevó contenta hasta la orilla
allí empezó nuestro primer viaje con ella
en nuestros pensamientos sobre negro transparente
sobre cuidado atención ramas tropezonas y

bremas congeladas medallones de pescado
bromeé tratando de romper el hielo con
humor de niño con manos de niño
pero tú estabas enfermo en casa con tu mujer

y casi en el lugar donde naciste las praderas
donde la verde hierba enmudecía por una blanca
manta invernal hierba verde que antes
conoció tus blandas suelas pies que ahora

sin mujer se deslizaban solos conmigo sobre aguas tristes
como nadie incluso mejor que mamá
te conocían estas acequias y campos
este pueblo con su cementerio lleno de conocidos

el gallo dorado el campanario terminado en punta
cerca de la granja el lugar donde aprendiste solo
a transmitir en onda corta y a tocar la batería
donde tu padre te vio galopar

la montura un lomo equino desnudo
la pala prematura removió la tierra
para quien tres veces me prestó su nombre
cuando yo aún no podía llamarme papá

anda átame los patines
ya me he puesto las botitas verdes ajustadas

átame los patines
el hielo es fino como la distancia temporal entre nosotros
ahora que puedo mirarte secamente más allá de la frontera
tienes que atarme una vez más los patines
o toma una vez más la pluma
y que el papel nos vea volar sobre el hielo
deslizarnos y llorar

cuéntame de nuevo cómo le diste una patada
en los huevos al maestro de música
que te abofeteó cobardemente con el llavero
hicieron de cuenta que se había desmayado

te negabas en redondo a pedirles disculpas
a los directores preferías quedarte con tu rabieta
en casa donde entre la senda recta y la torcida
araste tu propio profundo surco de compasión

como una piedra en el estómago te sentó
la falta de perdón cuando ya no pudiste
llevar colgada al cuello la cruz y tu madre
ya no tenía una casa celestial para esperarte

átame los patines papá
este mundo es el real
entre ella y yo tú eras el guardapuente
ahora es pleno verano mis patines
descansan en el sótano engrasados
ante nosotros bailan escribanos del agua
el agua es como una pizarra azul
tan limpia tan oscura

(original frisón extraído de *De man dy’t rinne moat* [*El hombre que debe correr*], editorial Bornmeer, Gorredijk, 2001; traducido a partir de la versión al neerlandés del propio autor [N.

del T.])

WAT JE MET EEN STAD KUNT DOEN

er bestaat een afrikaans volk dat gelooft
dat ieder mens geboren wordt als goed mens
als goed mens met simpele verlangens
verlangend naar veiligheid liefde
vrede geluk

een stad wordt eerst een paar dagen gebombardeerd
daarna worden er zelfmoordenaars op afgestuurd
wanneer

er bestaat een volk dat gelooft dat ieder mens
geboren wordt als goed mens
wanneer wanneer

iemand iets verkeerds doet nemen ze die man mee
nemen ze die vrouw mee naar het midden van de stad

STAM EROMHEEN

twee dagen lang noemen ze alle goede dingen
die hij of zij gedaan heeft

een stad wordt eerst een paar dagen gebombardeerd
karretjes werden door de hettieten al gebruikt
als wapens om hun vijanden mee te rammen
in volle vaart

de dichter is geen historicus

de dichter is de conciërge van de tijd

wanneer wanneer
wanneer iemand iets verkeerds doet
nemen ze die man of vrouw mee

twee dagen lang noemen ze alle goede dingen
die hij of zij gedaan heeft zodat de verbinding
met hun ware aard weer tot stand komt
om hen te herinneren aan wie ze zijn

wanneer wanneer
wanneer ze inzien waar ze van losgeraakt zijn
roepen ze

ik ben goed
ik ben goed
een stad
wordt eerst een paar dagen gebombardeerd
totdat wanneer

in de middeleeuwen leenden arabieren
van chinezen de slingerarm

geen potten met buskruit maar aan ziektes overleden dieren
werden de vestingmuren over gekatapulteerd

ik wil niemand op ideeën brengen
psssst kijk eens naar de mogelijkheden in west-afrika
goede abu

ik ben je historicus niet
ik ben de conciërge van je tijd

(uit *Binnenwereld buitenwijk natuurlijke omstandigheden*, uitgeverij Cossee, Amsterdam 2015)

LO QUE SE PUEDE HACER CON UNA CIUDAD

existe un pueblo africano que cree
que todos nacemos como personas buenas
como personas buenas con deseos simples
deseos de seguridad amor
paz felicidad

una ciudad primero es bombardeada unos días
y luego mandan a un par de suicidas
cuando

existe un pueblo que cree que todos
nacemos como personas buenas
cuando cuando

alguien hace algo malo a ese hombre se lo llevan
a esa mujer se la llevan al centro de la ciudad

TRIBU ALREDEDOR

durante dos días enumeran todas las cosas buenas
que él o ella han hecho

una ciudad primero es bombardeada unos días
ya los hititas usaban carritos a modo de armas
para aporrear a sus enemigos
en plena marcha

el poeta no es un historiador
el poeta es el conserje del tiempo

cuando cuando
cuando alguien hace algo malo
a ese hombre o esa mujer se los llevan

durante dos días enumeran todas las cosas buenas
que él o ella han hecho a fin de restablecer
el vínculo con su verdadero yo
para recordarles quiénes son

cuando cuando
cuando comprenden de qué se han apartado
exclaman

soy bueno
soy buena
una ciudad
primero es bombardeada unos días
hasta que cuando

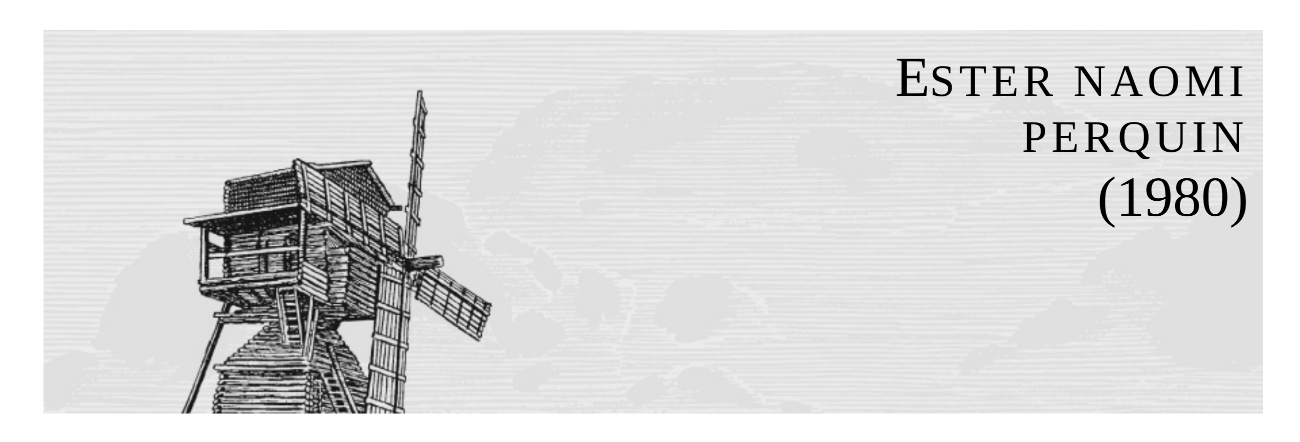
en la edad media los árabes tomaron
de los chinos el fundíbulo

por encima del muro de un castillo no catapultaban
vasijas de pólvora sino animales apestados

no quiero darle ideas a nadie
¡chist! miren las posibilidades en el oeste de áfrica
buen abu

no soy tu historiador
soy el conserje de tu tiempo

(extraído de *Binnenwereld buitenwijk natuurlijke omstandigheden* [*Mundo interior periferia condiciones naturales*], editorial Cossee, Ámsterdam, 2015)

Ester naomi perquin (1980)

Ester Naomi Perquin (1980) es una de las más exitosas poetas jóvenes de Holanda. Para costearse los estudios de escritura creativa en Ámsterdam, trabajó como carcelera antes de presentar su primer poemario, *Servetten halfstok* [*Servilletas a media asta*] (2007). A este le siguieron *Namens de ander* [*En nombre del otro*] (2009) y *Celinspecties* [*Inspecciones de celdas*] (2012). Ambos poemarios, varias veces reeditados, fueron galardonados con un aluvión de premios literarios, entre ellos el premio J.C. Bloem, el premio Lucy B. & C.W. van der Hoogt y el premio de poesía VSB.

Staatsgeheim

Overmaatse vogel door hoog in de lucht
gestoken borstels schoongeschrobd en
bovenop het dunne touw verstopt
waaraan hij deze vlucht moet hangen.

Samenspel door onbekende machten,
trucages van een verborgen overheid.
Die meisjes met rokjes en hoedjes?
Zwijgen verplicht. Of moeten geloven.

Eenmaal boven is de druk zo laag
dat elk besef –hoe log, hoe zwaar,
hoe traag– van zwaartekracht verdwijnt.
Wat niet weet, wat niet valt.

Maar wie betaalt de mannen die de wolken

langs de vleugels trekken?
Wie wast hun hemelsblauwe overalls?

(uit *Servetten halfstok*, uitgeverij Van Oorschot, Amsterdam 2007)

Secreto de Estado

Pájaro de enorme talla fregado
a conciencia por altísimos cepillos y
escondido encima del fino cordel
del que ha de pender en este vuelo.

Colaboración de potencias ignotas,
artilugios de un Estado oculto.
¿Las muchachas de minifalda y sombrero?
Silencio preceptivo. O profesión de fe.

Una vez arriba, tan baja es la presión que
cualquier noción –cuán torpe, cuán pesado,
cuán lento– de gravedad se esfuma.
Lo que desconoce no se precipita.

Y ¿quién paga a los hombres que pasan
las nubes al nivel de las alas?
¿Quién les lava los overoles azul cielo?

(extraído de *Servetten halfstok* [*Servilletas a media asta*], editorial Van Oorschot, Ámsterdam, 2007)

Vreemden

Zoals je jezelf op een foto waarop je ruggelings staat afgebeeld

herkent maar omdat het onnatuurlijk blijft
liever niet meer bent – zo is de ander

precies zoals je zelf al denkt: het is niet goed teveel te weten,
geheimen tekenen verstand, geven iets om handen.

Leg tussen jezelf / de ander een diepe zee en verf je haren,
hou je onhoorbaar voor elke poging tot elkaar, verzet je
tegen nadering met rotsvast uitgesproken namen.

Geef volle ruchtbaarheid en ga een oorlog aan, wees
te allen tijde onveranderbaar. Val met niemand samen.

(uit *Namens de ander*, uitgeverij Van Oorschot, Amsterdam 2009)

Extraños

Así como tú te reconoces en una foto en la que apareces
de espaldas pero al resultarte antinatural prefieres
ya no estar, así el otro es

igualito a como te imaginas: no está bien saber demasiado,
los secretos dibujan la razón, dan de qué ocuparse.

Abre un profundo mar entre tú / el otro y tíñete el pelo,
mantente inaudible ante todo intento mutuo, resiste
la aproximación con nombres pronunciados como rocas.

Da plena publicidad y entabla una guerra, sé en todo
momento invariable. No concurras con nadie.

(extraído de *Namens de ander* [*En nombre del otro*], editorial Van Oorschot, Ámsterdam, 2009)

Grote broer

Geen vader of moeder om ons uit de bomen te halen
voor eten of slaap, de klimrijkste zomer in jaren.

Ik wilde geen staart, scheurde jurken aan flarden,
raakte met haren in takken verward – jij haalde
een schaar en ik werd een soldaat maar
het zwaard was zo zwaar en het schild
kreeg ik niet van de grond.

Je schreeuwde me hoger – ik klom dus en klom.
Warmte trok in de bomen, tot diep in de nacht
lag jij als een dier op de onderste tak.

Er konden geen leeuwen of moordenaars komen.
Ik hield, voor een meisje, uitstekend de wacht.

(uit *Namens de ander*, uitgeverij Van Oorschot, Amsterdam 2009)

Gran hermano

Sin padre ni madre para bajarnos de los árboles
a comer o a dormir, el verano de más escaladas en años.

No quería cola de caballo, hacía jirones los vestidos,
se me enredó el pelo en las ramas: tú buscaste
unas tijeras y me hice soldado pero
la espada era muy pesada y no lograba
levantar el escudo del suelo.

Me gritaste hacia arriba y yo escalé y escalé.

Calor subió a los árboles, hasta altas horas de la noche
te echaste como un animal en la rama más baja.

No podían acercarse leones ni asesinos.
Para ser mujer, monté guardia de manera excelente.

(extraído de *Namens de ander* [*En nombre del otro*], editorial Van Oorschot, Ámsterdam, 2009)

VERKLARING

Ik was er niet bij die nacht. En als ik erbij was dan wist ik dat niet.
Dat er werd gedronken, je hoort wel eens wat, dat ze
verkeerde dingen deden heb ik nu pas begrepen.

Ik had geen idee wat er speelde, trouwens iedereen die ik
daar zag heeft me erbuiten gelaten vanwege
dat ik er niet was. Niet tijdens die nacht.

Wat die vrouw betreft zou ik het niet precies weten. Ik heb haar
nooit gekend en als ik haar kende dan zou ik niet vaak
aan haar hebben gedacht want de vrouwen
van vrienden vergeet je.

En ook je vrienden vergeet je, die mannen heb ik bijvoorbeeld
niet eerder gezien en omdat ik niet weet wie het zijn,
weet ik niet waar ze waren die nacht.

Maar dingen gebeuren nou eenmaal bij jou en bij mij,
bij volslagen onbekenden, dingen gebeuren
in huizen waar je nooit bent geweest.

Misschien was het een plantenbak. Die plantenbak viel

horizontaal op haar gezicht en tamelijk hard en
misschien wel verschillende keren maar
ze zeggen zoveel, het was een
opmerkelijk donkere nacht.

Ik weet nog dat ik thuis waar ik dus was
vanuit mijn bed naar buiten keek
en dacht zulk diep zwart
zie je maar zelden.

(uit *Celinspecties,* uitgeverij Van Oorschot, Amsterdam 2012)

EXPLICACIÓN

Yo aquella noche no estaba. Y si estaba no lo sabía.
El que bebieran, a veces se oyen cosas, el que hicieran
algo indebido no lo había entendido hasta ahora.

No tenía idea de lo que pasaba, además todos los que
vi allí me mantuvieron al margen por el hecho
de que yo no estaba. No aquella noche.

Por lo que respecta a esa mujer no sabría exactamente.
Nunca la conocí y si la conociera no habría pensado
mucho en ella porque las mujeres
de los amigos se olvidan.

Y también los amigos se olvidan, a esos hombres por ejemplo
no los he visto antes y como no sé quiénes son,
no sé dónde estaban esa noche.

Pero las cosas pasan, nos pasan a ti y a mí,

a perfectos desconocidos, pasan cosas
en casas donde uno nunca ha estado.

Quizá haya sido un macetón. El macetón le cayó
en la cara de manera horizontal y bastante fuerte y
a lo mejor hasta varias veces pero
dicen tantas cosas, era una noche
llamativamente oscura.

Recuerdo que en casa donde estaba
mirando hacia afuera desde la cama
pensé un negro tan profundo
rara vez se ve.

> (extraído de *Celinspecties* [*Inspecciones de celdas*], editorial Van Oorschot, Ámsterdam, 2012)

Oponthoud

We zijn modern. Het is de juiste eeuw voor liefde niet
en nergens staan nog vrouwen op de torens,
uit te kijken. De laatste ridder
stierf aan syfilis.

We zijn de wapperende vlaggen verleerd,
het fluisteren tussen de stenen,
gezang en bloemennamen.

We werpen elkaar in het passeren
haastig lichaamsdelen toe.
Alles gaat goed.

Vergrendel deze deuren als het

donker wordt. Blijf bij me.
Zet je paard op slot.

(uit *Celinspecties*, uitgeverij Van Oorschot, Amsterdam 2012)

Demora

Somos modernos. No es el siglo indicado para el amor
y ya en ninguna parte hay mujeres en torres
a la mira. El último caballero
murió de sífilis.

Ya no sabemos nada de banderas flameantes,
de murmullos entre las piedras,
de cantos y nombres de flores.

Al cruzarnos nos arrojamos volando
partes del cuerpo.
Todo sale bien.

Atranca estas puertas cuando
oscurezca. Quédate conmigo.
Échale la llave a tu caballo.

(extraído de *Celinspecties* [*Inspecciones de celdas*], editorial Van Oorschot, Ámsterdam, 2012)

Gesprek

Op straat zegt een man in zijn telefoon nee zegt niet schreeuwt
wie denk je eigenlijk, haalt adem, ziet mij staan,
wie denk je dat je bent

met je goede manieren zogenaamd die rijke vrienden van je
met je vol geplande week je goede baan
zijn stem breekt het toestel open,

die vrouw rolt ineens over straat, half aangekleed, mascara
uitgelopen, krabbelt overeind, staat verbaasd
en hij begint weer opnieuw

wie denk je dat je bent en kijkt naar mij terwijl hij slaat,
blijft kijken tot ik roep *dat is genoeg* stop *ze ligt*
al opgerold ze doet je niks man stop

maar hij is nog niet uitgepraat en kijkt naar mij en vraagt
wie denk je blijft maar doorgaan in zijn handpalm
woorden maken, *dat je bent*
houdt niet meer op

(uit *Celinspecties,* uitgeverij Van Oorschot, Amsterdam 2012)

Conversación

Un hombre en la calle le dice al teléfono no no le dice le grita
pero quién te crees, respira, me ve a mí,
quién te crees que eres
con tus supuestos buenos modales tus amigos ricos
con tu agenda semanal repleta tu buen empleo
su voz hace estallar el aparato,

la mujer de pronto rueda por la calle, a medio vestir,
el rímel corrido, se incorpora, se sorprende
y él vuelve a arremeter

quién te crees que eres y me mira a mí mientras le pega,
me sigue mirando hasta que grito *ya basta* stop
ya está hecha un ovillo no te hace nada hombre stop

pero él todavía no ha terminado de hablar y me mira y
pregunta *quién te crees* sigue y sigue haciendo palabras
en la palma de su mano, *que eres*
ya no para

(extraído de *Celinspecties* [*Inspecciones de celdas*], editorial Van Oorschot, Ámsterdam, 2012)